

EL PADRÓ, UNA PORTA ALS DRETS?

L'estat de l'accés al padró
a les comarques gironines

Recerca realitzada per Eduard Carrera Fossas
i Wafa Boulahrouz Lahmidi, de la Universitat de
Girona, i Núria Palomar Vidal, de la Coordinadora
d'ONG Solidàries de les comarques gironines
i l'Alt Maresme.

Informe encarregat per:

la Coordinadora d'ONG Solidàries de
les comarques gironines i l'Alt Maresme.

Coordinadora d'ONG Solidàries
Mestre Francesc Civil, 3, baixos
17005 Girona
Telèfon 972 21 99 16
www.solidaries.org

Edició: Sònia Cervià Vidal i Joan Roura Expósito

Correcció: Traduaction

Il·lustracions: Marina Gimeno

Maquetació: Sònia Moret Burrassó

Dipòsit legal: GI 1484-2024

Publicació en el marc de:

Amb el suport de:

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

**Generalitat
de Catalunya**

Agraïments:

Un agraïment sincer a totes les persones que ens han obert les portes a la seva història, a la seva mirada, saber i experiència. Malgrat que es tracta d'un tema delicat i que ens porta a preservar l'anonimat, volem agrair a totes les persones que han participat en aquest diagnòstic l'oportunitat que ens han brindat d'escoltar-les. També volem donar les gràcies a aquelles persones concretes que ens han donat tot el seu suport, les quals no només han permès fer aquest diagnòstic, sinó que se l'han fet seu i ens han ajudat amb les entrevistes, els relats i els grups de discussió. I per acabar, ens agradaria fer un reconeixement molt especial a les nou persones que ens han obert el seu cor i ens han explicat la seva trajectòria de vida. Amb la vostra experiència no només genereu la possibilitat d'obrir noves portes, sinó que regaleu als vostres municipis el vostre saber i experiència com a veïnes. Avui, els municipis estan més vius gràcies a persones com vosaltres.

Índex

1. Introducció	4
2. Metodologia	6
3. L'accés al padró, una eina per a la inclusió i la justícia social. Marc normatiu i realitat en el context migratori	11
4. L'estat de l'accés al padró a la demarcació de girona	15
4.1. La percepció de les entitats socials i les administracions locals respecte de les dificultats d'accés al padró a la demarcació de Girona	16
4.2. Les experiències i vivències de les entitats i els professionals	28
4.3. La veu dels i de les protagonistes. Trajectòries de vida condicionades al padró.....	39
5. El padró, una porta als drets? Conclusions i reflexions finals	51
6. Resum executiu. L'accés al padró a la demarcació de girona en dades	61
7. Referències bibliogràfiques	66
8. Annexos	67

1. Introducció

En els darrers anys, la dificultat creixent d'accés al padró per part de les persones migrades ha esdevingut un problema estructural a les comarques gironines. Aquest diagnòstic es planteja en un moment en què diversos ajuntaments han aplicat restriccions per limitar l'empadronament, especialment de persones sense domicili fix, la qual cosa dificulta l'accés als drets i als serveis essencials. Diversos informes, com *L'empadronament a Catalunya: vulneració d'un dret i una obligació* (ECAS, 2024), l'informe del Fòrum de Síndics i Síndiques de Catalunya (2021) i l'*Informe sobre l'accés al padró a l'Àrea Metropolitana de Barcelona* (FICAT, 2023), assenyalen aquesta tendència a restringir l'empadronament, especialment per a aquelles persones en situació de vulnerabilitat. Aquesta realitat, lluny de ser un cas aïllat, reflecteix un empitjorament generalitzat de les condicions de vida, amb la cronificació dels problemes d'habitatge i l'augment de la precarietat social. Segons l'informe INSOCAT 17 (2024) elaborat per ECAS, la pobresa a Catalunya ha passat de ser una situació transitòria a esdevenir un fenomen crònic i afecta especialment les persones migrades, que sovint es troben en situacions d'exclusió residencial i amb un accés limitat a serveis bàsics.

Aquest informe neix amb l'objectiu de diagnosticar l'estat de l'accés al padró a la demarcació de Girona i analitzar les barreres que afronten les persones migrades. Considerant la diversitat dels municipis gironins, és fonamental elaborar un diagnòstic que reflecteixi les múltiples perspectives i realitats comarcals, donant veu a les experiències de les persones afectades com a manera de visibilitzar una situació sovint silenciada. En aquest sentit, els objectius principals són: 1) oferir una visió general de l'estat de l'empadronament a les comarques gironines, 2) identificar les limitacions i els obstacles que les persones troben en el procés d'empadronament, 3) destacar les bones pràctiques en les polítiques de padró i donar veu a les persones afectades per sensibilitzar tant la ciutadania com les administracions sobre el dret al padró, i 4) proposar estratègies per integrar la justícia social i garantir el dret al padró com a eina per combatre l'exclusió social en aquestes comarques.

L'informe es divideix en cinc apartats principals:

- 1. Introducció**, on es presenta el context i la justificació de l'estudi;
- 2. Metodologia**, que descriu el procés de recollida de dades;
- 3. L'accés al padró com a eina per a la inclusió i la justícia social**, que aborda el marc normatiu i la realitat en el context migratori;
- 4. L'estat de l'accés al padró a les comarques gironines**, amb els resultats de l'estudi de camp;
- 5. El padró com a porta als drets? Conclusions i reflexions finals.**

A més, l'informe inclou un **resum executiu** amb les deu idees clau que sintetitzen els principals resultats. Finalment, s'hi afegixen tres annexos: un amb les abreviatures dels perfils utilitzats en la codificació, un altre amb les preguntes de l'enquesta dirigida als municipis i entitats i el tercer és un recull de les bones pràctiques identificades en l'accés al padró.

2. Metodologia

Per fer aquest diagnòstic, ens hem basat en una metodologia mixta qualitativa i quantitativa, amb l'objectiu de fer una aproximació sobre quin és l'estat de l'accés al padró a la demarcació de Girona, posant un especial èmfasi en les dificultats que experimenten les persones migrades. Per dur a terme el treball de camp, hem seguit tres fases diferenciades que ens han permès combinar diferents tècniques i procediments d'anàlisi:

1. fer una fotografia que ens permeti tenir un diagnòstic de l'accés al padró de les persones migrades a la demarcació;
2. estudiar quina és la realitat de l'estat del padró a la demarcació per tal de veure els obstacles, les barreres i aquelles bones pràctiques que s'estan impulsant des dels municipis o entitats, i
3. posar en comú l'horitzó de l'accés al padró a la demarcació. Així doncs, aquest és un diagnòstic que no només té la intenció de fer una anàlisi en clau de marc legal i del dret al padró, sinó que pretén posar el focus en com el padró esdevé un mecanisme de justícia social.

Per a l'anàlisi qualitativa, es van fer grups de discussió, entrevistes i relats de vida. En aquest cas, es pretenia combinar aquestes tres tècniques amb la intenció de dotar el diagnòstic del màxim de pluralitat de veus possible.

En primer lloc, es van crear cinc grups de discussió, amb un total de trenta-tres participants, entre personal tècnic, síndics i síndiques i membres d'entitats socials, i amb una distribució territorial diversa per assegurar la representació de diferents àrees de la demarcació. Els grups es van estructurar a partir de tres apartats que permetien aprofundir en el diàleg establert: una primera part centrada en el diagnòstic i l'elaboració d'una fotografia de la situació del padró de forma consensuada; una segona part orientada a parlar de les dificultats, conseqüències, bones pràctiques i aspectes amb què es trobaven, que ens permetien aproximar-nos a la realitat de l'accés al padró, i una tercera en la qual es parlava de l'horitzó i de les perspectives de futur, amb la intenció de pensar en propostes de futur. Aquesta estructura va permetre als participants compartir experiències i recomanacions, i abordar les polítiques públiques i el paper de les administracions i les entitats en l'empadronament.

Aquests cinc grups de discussió es van fer amb tècniques d'acollida i immigració (dos grups de discussió amb catorze participants cadascun), amb síndics i síndiques de diferents municipis de la demarcació (un grup de discussió amb sis participants), amb juristes de la demarcació (un grup de discussió amb set participants) i amb membres d'entitats socials (un grup de discussió amb sis participants).

En segon lloc, es van fer trenta-set entrevistes semiestructurades per aprofundir en les experiències personals i professionals vinculades a l'accés al padró. Les entrevistes semiestructurades es van dissenyar a partir de preguntes centrades en l'estat de l'accés al padró a la demarcació i al seu municipi o comarca, les dificultats més recurrents per a les persones migrades, les estratègies i accions dutes a terme per acompanyar-les, les conseqüències per a les persones i les expectatives de futur.

Els perfils de les persones entrevistades són: tècniques d'acollida i immigració (11), tècniques d'habitatge (4), tècniques d'inserció laboral (2), psicòloga (1), càrrecs polítics (4), educadores de centres residencials (2), tècniques de padró (2), secretari municipal (1), membres o representants d'entitats socials (10). La representació de les persones entrevistades pel que fa a l'àmbit territorial és la següent: el Pla de l'Estany (2), l'Alt Empordà (6), el Baix Empordà (5), la Garrotxa (6), el Gironès (8), el Ripollès (4), la Selva (4) i la Cerdanya (2).

En tercer lloc, es van elaborar nou relats de vida amb persones migrades que havien manifestat dificultats per empadronar-se. Aquests relats s'han utilitzat com a tècnica qualitativa per donar veu directa a les persones afectades i oferir una perspectiva profunda i detallada de les seves vivències i els obstacles amb què es van trobar en el procés d'empadronament. Els relats permeten visibilitzar l'impacte personal i social de les barreres en l'accés al padró, i complementen els resultats obtinguts a través dels grups de discussió i les entrevistes. Els relats van ser dissenyats per abordar temes com la trajectòria personal, les dificultats administratives i les implicacions en la vida quotidiana, aspectes que enriqueixen les dades obtingudes en altres fases de la recerca.

Per garantir una àmplia diversitat d'experiències, es van seleccionar participants amb perfils variats: una persona jove que havia migrat sent menor d'edat, una cuidadora, una persona amb experiències a la presó, una altra amb un passat d'addiccions, una parella que va emigrar per motius polítics i altres que ho van fer per raons personals i familiars. Alguns fragments dels relats recopilats s'han utilitzat en l'anàlisi per il·lustrar les dificultats d'accés al padró, però el relat íntegre no s'ha inclòs en el diagnòstic per evitar que el contingut resulti excessivament extens.

Per a l'anàlisi de les dades de les entrevistes, s'ha utilitzat un sistema de codificació que facilita la identificació de les aportacions sense comprometre la seva identitat. Cada intervenció es codifica amb un prefix específic per identificar si prové d'una entrevista (E) o d'un grup de discussió (GD), seguit de l'abreviatura del perfil del participant, la comarca d'origen i un número identificador.¹ Així, la codificació E-TAI-01 representa una entrevista amb una tècnica d'acollida i immigració, participant número 1 d'aquest perfil. De manera similar però amb una petita modificació, GD-SIND-01-01 identifica un grup de discussió amb síndics i síndiques, sessió número 1, participant 1 de la sessió. No hem inclòs la comarca en la codificació per evitar que es pugui reconèixer la persona entrevistada o participant del grup de discussió i d'aquesta manera garantir-ne l'anonimat. Aquest sistema de codificació proporciona una referència precisa per identificar les aportacions dins del diagnòstic de manera coherent i estructurada. Per veure amb més detall la codificació que hem aplicat, es pot consultar l'annex 1.

Per a la recollida de dades quantitatives, es van utilitzar dues enquestes no probabilístiques amb autoselecció dirigides a l'Administració pública (municipis i consells comarcals) i a les entitats socials de la demarcació de Girona. Les enquestes es van dissenyar per ser autoaplicades i es van enviar a una mostra àmplia amb l'objectiu de captar el màxim de respostes possible. La participació, però, va dependre de la voluntat dels destinataris de respondre i de la seva disponibilitat per fer-ho. Finalment, a l'enquesta han respost vuitanta-dos participants (cinquanta-cinc entitats i vint-i-set municipis).

1. Les abreviatures dels perfils utilitzats en la codificació són les següents: **TAI** (tècnica d'acollida i immigració), **TA** (tècnica d'habitatge), **TI** (tècnica d'inserció laboral), **PS** (psicòloga), **CP** (càrrec polític), **TR** (tècnica de centres residencials), **TP** (tècnica de padró), **SM** (secretari municipal), **ME** (membre d'entitat), **SIND** (síndic o síndica) i **JUR** (jurista).

L'estructura de les enquestes es va adaptar a les necessitats de cada grup. L'enquesta dirigida a l'Administració pública (municipis) inclou vint-i-dues preguntes i l'enquesta dirigida a les entitats socials i a persones migrades en té vint-i-vuit sobre el perfil del participant, sobre l'estat de l'accés al padró, l'aplicació de l'empadronament social, els requisits per empadronar-se i preguntes relacionades amb les percepcions i les perspectives de futur. Les preguntes de les enquestes es poden veure a l'annex 2.

Consideracions ètiques

Aquest diagnòstic s'ha realitzat complint amb la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals, així com amb el reglament general de protecció de dades (Reglament UE 2016/679). Totes les dades recollides han estat gestionades amb estricte respecte als drets de privacitat dels participants, garantint-ne la confidencialitat i anonimització, i assegurant que la informació personal es conserva en un espai segur sense cap dada personal que permeti la seva identificació, i que només serà utilitzada amb finalitats de recerca en el marc d'aquest projecte. L'anonimització ha estat fonamental per protegir la identitat de les persones participants. A petició de diverses persones, tant els noms com les entitats associades s'han exclòs de l'informe final per assegurar-ne la privadesa. En l'anàlisi i la presentació de resultats, només s'han tingut en compte el perfil i la comarca d'origen, i s'ha evitat qualsevol informació que pugui identificar els participants.

Abans de començar la recollida de dades, es va oferir als participants informació detallada sobre els objectius, les activitats, la ubicació de les dades i la garantia de confidencialitat d'aquestes darreres. Al mateix temps, també es va informar els participants que la participació era completament voluntària, que la resposta a les preguntes era totalment lliure, amb la possibilitat de no respondre aquelles preguntes que no es consideressin adients, i amb la possibilitat de retirar-se en qualsevol moment.

Finalment, en les entrevistes i els relats de vida s'ha tingut en compte la competència lingüística dels participants, i s'ha assegurat que les preguntes es fessin en l'idioma més adequat per garantir la comprensió plena i una expressió autèntica de les seves experiències i opinions.

Limitacions metodològiques

Aquest diagnòstic ha hagut de fer front a diverses limitacions relacionades amb la recollida de dades i la representativitat territorial dels participants. Un dels principals reptes ha estat trobar i entrevistar perfils que cobrissin de manera equilibrada tot el territori de les comarques gironines. La pressió assistencial que recau sobre molts professionals i entitats ha fet que, en alguns casos, resultés difícil garantir una distribució uniforme dels participants en funció de la comarca i dels seus perfils, fet que limita la visió integrada i global del territori i la diversitat de perfils als quals hem tingut accés.

Tot i aquestes dificultats, s'ha treballat per assegurar una representació el més àmplia possible, de manera que el diagnòstic pugui garantir la diversitat de perspectives pel que fa a l'àmbit territorial i també al perfil de participant. Aquesta diversitat i complexitat del territori gironí, amb els seus 221 municipis, i la configuració en vuit comarques, també ha dificultat la recollida de dades a través de les enquestes dirigides a l'Administració pública i a les entitats socials.

Finalment, el nombre de respostes a l'enquesta, malgrat els esforços per aconseguir el màxim de participació possible, no ha estat totalment representatiu de tots els municipis. En futurs estudis, seria recomanable considerar un disseny d'enquesta amb una mostra aleatòria seleccionada segons criteris de representativitat territorial per garantir una cobertura més equitativa de les diverses realitats municipals i comarcals. Això ajudaria a obtenir dades més generalitzables, i incrementaria la precisió i la fiabilitat dels resultats.

3. L'accés al padró, una eina per a la inclusió i la justícia social. Marc normatiu i realitat en el context migratori

Arribats a aquest punt, cal que situem l'accés al padró com un requisit clau per a la inclusió i la justícia, més enllà dels aspectes normatius que delimiten l'empadronament de les persones estrangeres o que orienten sobre aquest procés. Tal com indiquen Geddes i Scholten (2016) en el seu informe *The Politics of Migration and Immigration in Europe*, les polítiques migratòries descentralitzades poden tenir un impacte significatiu en l'accés als drets fonamentals dels migrants, especialment en contextos en què la interpretació local de la normativa crea barreres d'accés a drets essencials.

Aquest enfocament resulta especialment útil per contextualitzar la situació a Espanya, on les dificultats en l'empadronament poden limitar l'accés dels migrants a drets bàsics i serveis públics. De fet, en aquest apartat volem posar en relleu alguns aspectes del marc normatiu, però centrant-nos no tant en els requisits o en com interpretar la normativa relativa al padró, sinó en quina és la interpretació en clau d'inclusió i justícia social. El marc normatiu té un paper clau per situar la problemàtica del padró al territori català.

D'acord amb l'article 137 de la Constitució espanyola, «el Estado se organiza territorialmente en municipios, en provincias y en las comunidades autónomas que se constituyan. Todas estas entidades gozan de autonomía para la gestión de sus respectivos intereses». Per tal que un municipi sigui reconegut, ha de disposar de tres aspectes essencials. Aquests, tal com estableix l'article 11.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, sobre les bases del règim local (LBRL), són el territori, la població i l'organització. En aquest estudi, ens centrarem en

el diagnòstic poblacional, un aspecte fonamental en l'estructura del municipi com a entitat territorial. L'assignació de veïnatge a un municipi comporta l'adquisició de drets i responsabilitats derivades de les relacions entre els membres de la comunitat i el municipi com a organisme legal.

Segons la Llei 7/1985, de 2 d'abril, i el Reial decret 1690/1986, de l'11 de juliol, el padró municipal es constitueix com un registre administratiu essencial que recull de manera sistemàtica la informació de totes les persones que resideixen habitualment en un municipi. Aquest registre permet identificar els residents, sense distinció de nacionalitat, i ofereix una imatge oficial i actualitzada del lloc de residència de cada persona del municipi. Mitjançant aquesta inscripció, l'Administració local disposa d'una eina clau per a la planificació i la gestió dels serveis públics, la distribució de recursos municipals i la representació política. Aquesta normativa garanteix l'autonomia dels governs locals dins dels límits establerts per la Constitució espanyola, amb l'objectiu de facilitar la gestió d'assumptes d'interès públic en l'àmbit territorial de cada ens. El padró és, per tant, una font d'informació demogràfica vital per a una gestió eficient i equitativa de les polítiques locals.

El Padrón municipal es el registro administrativo donde constan los vecinos de un municipio. Sus datos constituyen prueba de la residencia en el municipio y del domicilio habitual en el mismo. Las certificaciones que de dichos datos se expidan tendrán carácter de documento público y fehaciente para todos los efectos administrativos.

Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local

L'article 15 de l'LBRL estableix que tota persona que resideix a Espanya està obligada a inscriure's en el padró municipal d'on resideix habitualment. La condició de veí o veïna del municipi s'adquireix en el moment de la inscripció, una condició imprescindible per a l'exercici de nombrosos drets i deures. A més, permet l'accés a serveis públics com l'educació (art. 27 CE), la sanitat pública (art. 43 CE) i els serveis socials d'atenció primària, entre altres. Així, el padró es configura com un instrument bàsic per a la planificació i gestió de recursos per part de les administracions públiques, atès que proporciona dades demogràfiques essencials per a l'elaboració de polítiques ajustades a les necessitats de la població.

Quan les administracions locals imposen obstacles a la inscripció al padró, exerceixen una forma de discriminació institucional que pot agreujar les desi-

gualtats socials i excloure col·lectius vulnerables. Aquesta discriminació, motivada per prejudicis relacionats amb l'origen, no només impedeix l'accés a drets bàsics, sinó que també vulnera el dret fonamental a ser reconegut com a veí o veïna d'un municipi, segons el que s'ha destacat en diferents informes, com el de Geddes i Scholten (2016). En aquest sentit, la llei d'estrangeria reconeix la importància del padró com a instrument clau per a la integració de les persones migrants i per a la protecció dels seus drets fonamentals, independentment del seu estatus legal. La inscripció al padró permet a les persones migrants accedir a serveis públics essencials i facilitar el procés de regularització administrativa. Tot i això, aquesta protecció té limitacions: l'article 6.3 de la Llei orgànica 4/2000 estableix l'obligació dels ajuntaments d'empadronar totes les persones estrangeres residents, independentment de la seva situació administrativa, i subratlla la necessitat de garantir l'accés als drets fonamentals per a totes les persones. Aquesta normativa reflecteix un canvi de paradigma respecte a les persones en situació irregular, però les reformes successives, com la Llei orgànica 8/2000, han introduït limitacions significatives en l'exercici de drets per a aquestes persones.

A més, la discriminació en l'accés al padró pot tenir conseqüències més àmplies per a les persones migrades, i perpetuar les desigualtats estructurals existents. Segons l'Observatori de les Discriminacions de Barcelona, la discriminació s'entén com un acte que vulnera la dignitat i els drets humans i que perpetua la desigualtat i l'exclusió social. Quan s'impedeix que les persones migrades accedeixin al padró, se'ls priva també de la seva capacitat de participar en la vida cívica i comunitària, així com del dret a rebre el mateix tracte i reconeixement que la resta de veïns i veïnes del municipi. Aquesta exclusió fomenta la marginalització d'aquests col·lectius i limita la seva oportunitat d'integració i de desenvolupar un projecte de vida estable i digne.

Aquesta situació també té repercussions significatives per als municipis mateixos. Quan un segment de la població queda fora del padró, la imatge demogràfica del municipi no reflecteix fidelment la realitat, la qual cosa dificulta la planificació i la distribució adequades dels recursos públics. Els municipis reben finançament basat en el nombre de persones empadronades; per tant, si un nombre significatiu de persones migrades no està registrat, això pot provocar una dotació insuficient de recursos per a serveis essencials com l'educació, la sanitat i els serveis socials. Això pot portar a una sobrecàrrega dels serveis socials i a una gestió menys eficient de les necessitats reals de la població, cosa que agreuja les desigualtats existents i dificulta la inclusió social efectiva.

Aquest desajust pot limitar la capacitat dels ajuntaments per desenvolupar polítiques públiques que responguin a les necessitats de tots els residents, incrementar la pressió sobre el sistema local i afectar la cohesió comunitària.

Així doncs, el dret de ser veí o veïna implica una vinculació directa amb el municipi i la possibilitat de participar en la vida cívica i comunitària, accedir als serveis públics locals i exercir els drets de ciutadania. Quan es denega aquest accés per mitjà de traves administratives, es priva la persona del seu estatus com a ciutadà, fet que compromet l'accés a drets fonamentals i la seva integració a la societat. Aquesta exclusió pot fomentar un tractament desigual que incrementi la marginalització i vulnerabilitat de les persones afectades.

En conclusió, tal com demostren els informes i els estudis sobre la matèria, el padró, que hauria de ser una eina d'inclusió, pot esdevenir una barrera quan s'aplica de manera restrictiva i discriminatòria. Aquesta interrelació posa en relleu la rellevància del padró per garantir la justícia social i l'accés a drets per a les persones estrangeres, i reforça la seva importància en aquest diagnòstic i en l'anàlisi de les polítiques d'accés al padró per a les persones migrades a la demarcació de Girona. Aquest fet no només ens porta a no tenir una fotografia poblacional completa dels municipis, sinó que pot empènyer cap a la marginalitat un grup de persones que no són considerades ciutadanes a ulls de l'Administració. Aquesta exclusió no només pot repercutir en la vulneració de drets fonamentals, sinó que també perpetua les desigualtats estructurals en el territori.

4. L'estat de l'accés al padró a la demarcació de girona

Aquest apartat presenta una aproximació a l'estat de l'accés al padró a la regió gironina, partint d'una combinació de dades qualitatives i quantitatives estructurada en tres parts principals:

1. Una fotografia de la situació de l'accés al padró. Aquesta part recull la percepció de les entitats socials i de les administracions locals a través dels resultats de les enquestes.
2. La realitat de l'accés al padró per a les persones migrades. En aquesta secció, i a partir de les experiències i vivències de les entitats i els professionals, s'intenta oferir una panoràmica de les dificultats d'accés, així com de les seves conseqüències per a les persones.
3. Les trajectòries i mirades sobre l'accés al padró de les persones protagonistes. Aquesta part final integra les veus de nou persones que han experimentat dificultats per accedir al padró, com una manera de complementar i enriquir el diagnòstic.

Aquest enfocament integrat permet un diagnòstic que no només analitza els aspectes legals i administratius, sinó que també posa èmfasi en el padró com a mecanisme de justícia social. La intenció és oferir una imatge completa i diversa de l'accés al padró a les comarques gironines, i aportar una visió plural i polièdrica.

4.1. La percepció de les entitats socials i les administracions locals respecte de les dificultats d'accés al padró a la demarcació de Girona

Aquest apartat explora la percepció general respecte de l'accés al padró a les comarques gironines, a partir de les dades recollides mitjançant enquestes realitzades a les administracions públiques (municipis i consells comarcals) i a les entitats socials de la demarcació. Les enquestes, de caràcter no probabilitístic i amb autoselecció, van ser autoaplicades i es van distribuir a una mostra àmplia amb l'objectiu de captar la màxima participació possible. La resposta final ha estat de vuitanta-dos participants, dividits entre cinquanta-cinc entitats socials i vint-i-set administracions públiques.

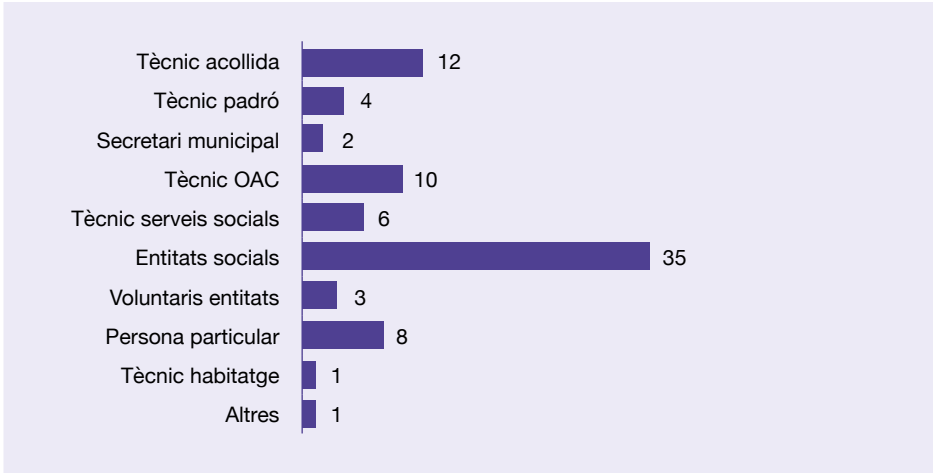
Aquestes dades quantitatives ofereixen una visió general de les experiències i dificultats detectades en diversos municipis i comarques, així com les respostes institucionals i socials a les necessitats d'empadronament de les persones migrades i en situació de vulnerabilitat.

Els perfils de les persones que han respost l'enquesta

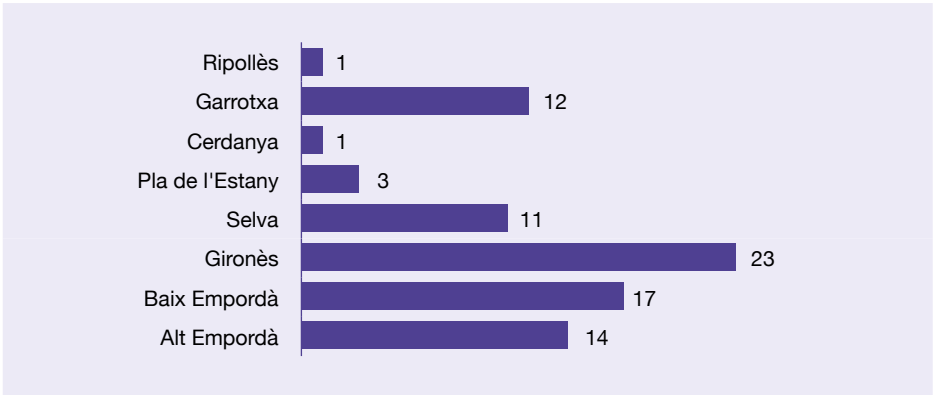
Els resultats dels gràfics 1 i 2 mostren la diversitat de perfils professionals i territorials de les persones que han respost a l'enquesta, tant pel que fa als municipis com a les entitats socials.

Al gràfic 1, destaquen els representants d'entitats socials (35 respostes), fet que pot reflectir l'interès i la preocupació d'aquest sector en relació amb l'accés al padró. Altres perfils significatius són el personal tècnic d'acollida (12 respostes), el d'oficina d'atenció al ciutadà, OAC (10 respostes) i el de serveis socials (6 respostes), que representen els col·lectius directament implicats en l'acompanyament de les persones migrades i en situació de vulnerabilitat. Tot i que hi ha una representació menor d'altres perfils, com el personal tècnic de padró (4) o els secretaris i secretàries municipals (2), la seva participació aporta una visió complementària i més específica sobre el funcionament administratiu.

En l'àmbit territorial, tal com es pot veure al gràfic 2, les respostes estan distribuïdes de manera desigual per comarca. El Gironès és la comarca amb més participants (23 respostes), seguida del Baix Empordà (17 respostes) i l'Alt Empordà (14 respostes). Això podria indicar una major concentració d'entitats i serveis que acompanyen persones migrades en aquestes comarques. En d'altres, com el Ripollès i la Cerdanya (amb només una resposta cadascuna),

Gràfic 1. Perfil de persona que respon l'enquesta (municipis i entitats)

Gràfic 2. Comarca de les persones que han respost l'enquesta (municipis i entitats)

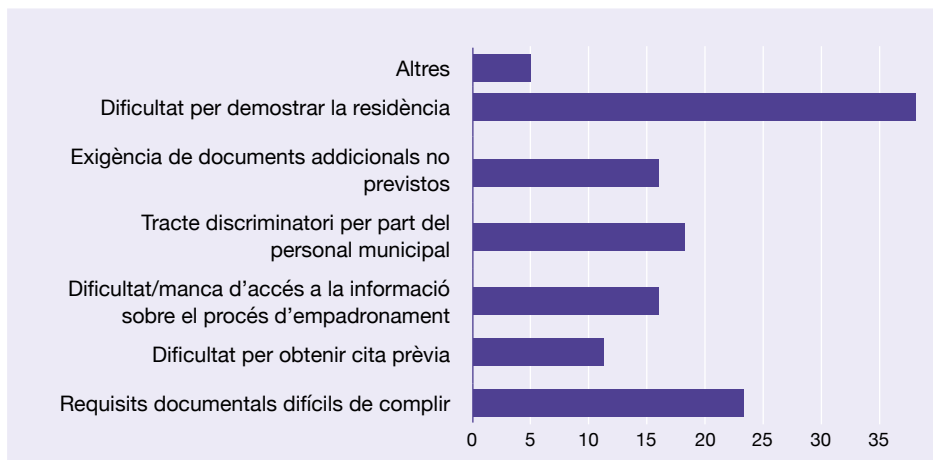
la participació és considerablement més baixa, fet que pot limitar la representativitat territorial d'aquestes àrees en l'anàlisi final.

En conjunt, malgrat les diferències quant al nombre de respostes dels diferents territoris i perfils, sí que considerem que aquesta diversitat de perfils i de representació territorial permet obtenir una visió àmplia i variada de les dificultats d'accés al padró a les comarques gironines.

La fotografia de l'accés al padró a les comarques gironines

Els gràfics 3 i 4 mostren les dificultats principals que es troben les entitats socials i les administracions municipals a l'hora de gestionar i facilitar l'accés al padró a les persones migrades a les comarques gironines.

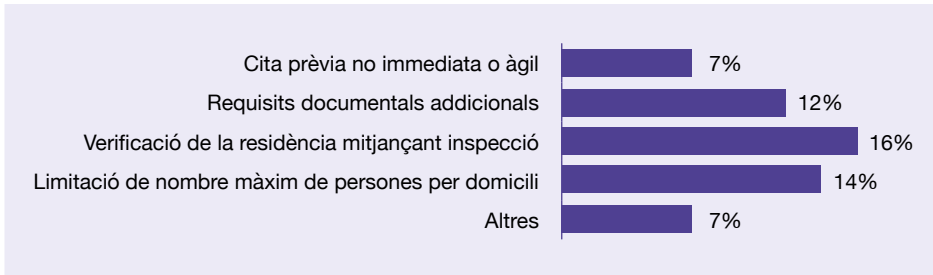
Tal com podem veure al gràfic 3, segons les entitats socials, el problema més gran que tenen les persones migrades a l'hora d'empadronar-se és la dificultat per poder demostrar la residència, amb una diferència significativa respecte a altres dificultats (36 respostes). Altres obstacles rellevants són l'exigència de documents addicionals no previstos (17 respostes), el tracte discriminatori per part d'alguns membres del personal municipal (13 respostes) i la manca d'informació o dificultats per accedir a informació clara sobre el procés d'empadronament (13 respostes).

Gràfic 3. Dificultats que les entitats han identificat en l'accés al padró

Els municipis, per la seva banda (gràfic 4), assenyalen que l'obstacle més freqüent és la verificació de la residència mitjançant inspecció (16 respostes), seguit de la limitació del nombre màxim de persones per domicili (14 respostes), els requisits documentals addicionals (12 respostes) i la cita prèvia no immediata o agilitada (7 respostes).

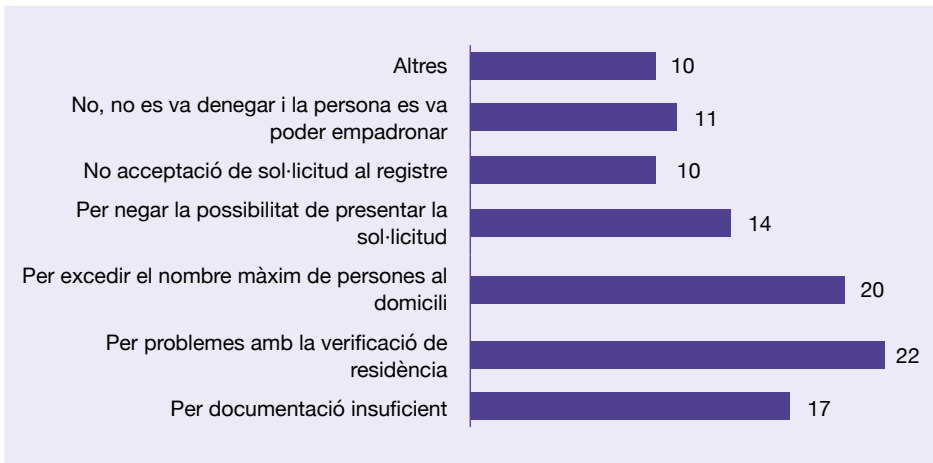
Així doncs, aquests resultats mostren certes diferències en relació amb les dificultats observades per les entitats i les indicades pels municipis. Mentre que

Gràfic 4. Obstacles més comuns amb què es troben les persones per empadronar-se (municipis)

les entitats se centren en les barreres documentals i de tracte a la ciutadania, els municipis apunten a qüestions logístiques i de verificació de la residència.

El gràfic 5 mostra els motius més comuns pels quals s'ha denegat l'empadronament. Segons les entitats que treballen amb persones migrades, els més freqüents són els problemes amb la verificació de residència (22) i el fet de superar el nombre màxim de persones per domicili (20). Altres motius destacats són la documentació insuficient (17) i la negació de la possibilitat de presentar la sol·licitud (14), la qual cosa pot indicar una manca de flexibilitat o una rigidesa en el procés. A més, en alguns casos, les entitats informen que no es va denegar la sol·licitud, però sí que van existir complicacions, com la no acceptació

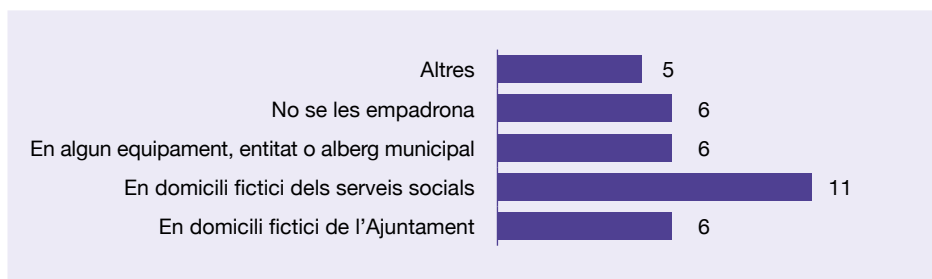
Gràfic 5. Motius de denegació de l'empadronament (entitats)

de la sol·licitud al registre (10), la qual cosa pot apuntar a pràctiques administratives restrictives.

En conjunt, aquestes dades mostren que la normativa i els requisits administratius poden dificultar l'empadronament, sovint per motius relacionats amb la comprovació de la residència i la capacitat d'ocupació dels domicilis, i que deixen fora del sistema moltes persones que no poden complir aquests requisits.

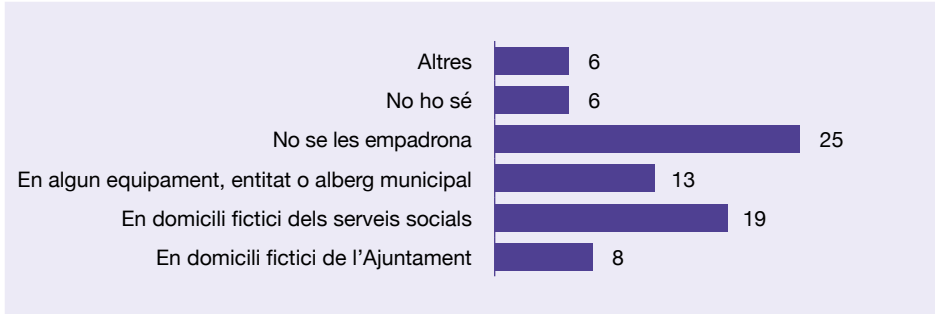
Pel que fa al lloc on s'empadronen les persones en situació d'exclusió residencial, segons els municipis, i tal com podem veure al gràfic 6, es destaca que l'opció més freqüent és l'ús de domicilis ficticis dels serveis socials (11). Altres opcions inclouen domicilis ficticis de l'ajuntament (6), així com empadronaments en equipaments o entitats municipals (6). No obstant això, també hi ha casos en què no se les empadrona (6), cosa que pot posar en relleu certes limitacions en el procés d'empadronament per a persones en situació de vulnerabilitat residencial.

Gràfic 6. Lloc on s'empadronen les persones en situació d'exclusió residencial (municipis)

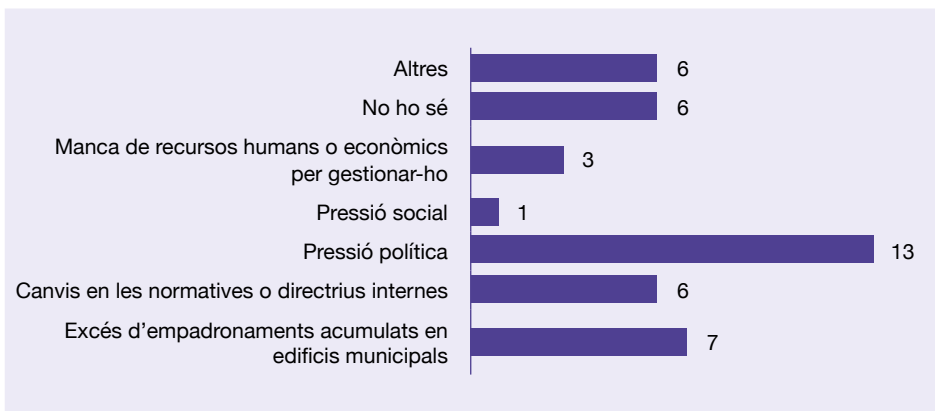
Tal com podem observar al gràfic 7, hi ha certa divergència en les respostes de les entitats, especialment pel que fa al nombre de persones que no s'empadronen (25 respostes), fet que posa en relleu la dificultat per empadronar persones en situació d'exclusió residencial. Cal dir, però, que les entitats també assenyalen com a opcions més freqüents l'ús de domicilis ficticis dels serveis socials (19), que coincideix amb les respostes dels municipis, i l'empadronament en equipaments o albergs municipals (13), que

proporcionalment és lleugerament superior al que apunten les enquestes dels municipis.

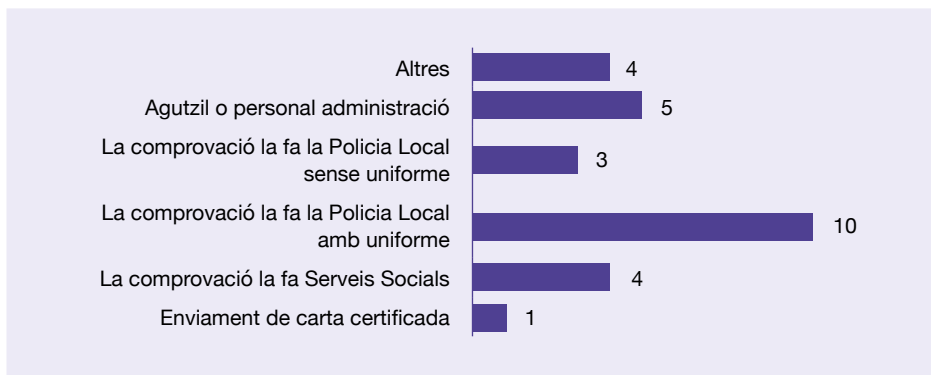
Gràfic 7. Lloc on s'empadronen les persones en situació d'exclusió residencial (entitats)

Si ens centrem en els motius principals pels quals els municipis no apliquen l'empadronament (gràfic 8), els municipis destaquen principalment la pressió política (13 respostes) i suggereixen que factors polítics influeixen en les decisions en relació amb l'empadronament. Altres raons que apunten els municipis inclouen l'excés d'empadronaments acumulats en edificis municipals (7), la qual cosa podria indicar un desbordament de recursos o espais municipals en moments determinats, i canvis en les normatives o

Gràfic 8. Motius principals pels quals els municipis no apliquen l'empadronament en domicili fictici

directrius internes (6). Aquestes dades reflecteixen la complexitat que els municipis afronten a l'hora de gestionar l'empadronament de persones sense domicili fix, especialment en termes de pressió externa i limitacions internes. Però també posen en relleu com l'excés de demanda pot condicionar o limitar l'accés al padró a causa d'una possible manca de recursos o d'equipaments on empadronar aquestes persones.

Gràfic 9. Com fan la comprovació de domicili els municipis

Un altre aspecte que sorgeix de l'enquesta als municipis són els mètodes utilitzats per verificar el domicili dels sol·licitants (gràfic 9). La comprovació per part de la policia local amb uniforme és el mètode més freqüent (10 respostes), seguida de la verificació feta per personal de l'Administració (5), els serveis socials (4) i la policia local sense uniforme (3). Aquestes dades indiquen una forta presència de modalitats de comprovació de domicili formals i visibles, mentre que les comprovacions menys visibles, com l'enviament de cartes certificades o informes de serveis socials, tenen menys pes. Això suggereix, en l'actualitat, una clara preferència per sistemes de control de verificació de domicilis més directes i visibles.

Tal com podem veure al gràfic 10, i que podria explicar d'alguna manera els motius pels quals en algunes ocasions els municipis no apliquen l'empadronament en domicili fictici, el principal repte que afronten els municipis és l'increment de la població sense domicili fix o en situació irregular, amb vint respostes que indiquen aquesta dificultat. Altres dificultats que assenyalen són les pressions per part dels responsables polítics locals o regidors de l'oposició (9) i, en menor mesura, les pressions per part de la comunitat o altres entitats (2).

Gràfic 10. Principals dificultats amb què es troben els municipis

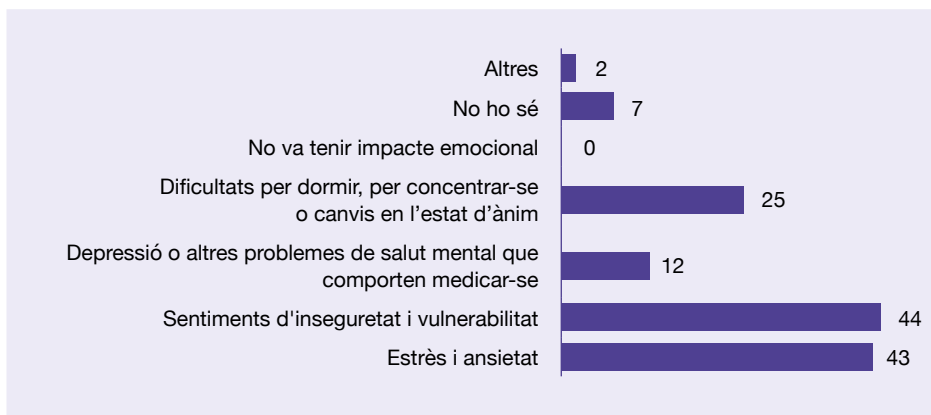
Gràfic 11. Irregularitats o dificultats amb què es troben les entitats

Pel que fa a les entitats (gràfic 11), les principals irregularitats o dificultats amb què es troben tenen a veure amb les traves administratives que no es corresponen amb la normativa (22 respostes). Altres problemàtiques destacades inclouen la sol·licitud de documents innecessaris (17), tracte discriminatori o racista (15) i la negativa a empadronar sense justificació (16). També es percep la demora en les respostes de més de tres mesos (11), cosa que accentua la complexitat per a les entitats a l'hora d'assistir persones que busquen regularitzar la seva situació.

Aquests resultats posen de manifest diversos aspectes que impacten en l'accés al padró de les persones en situació d'exclusió residencial. En primer lloc, tant els municipis com les entitats assenyalen que les persones en situació de

vulnerabilitat residencial (sense domicili fix o en situació irregular) tenen serioses dificultats per accedir al padró. En segon lloc, es percep que les pressions polítiques tenen un pes prou significatiu en la dificultat d'accés al padró, cosa que pot incidir en la presa de decisions dels municipis. Aquesta pressió pot conduir a l'aplicació de polítiques restrictives i a l'enduriment de les condicions d'empadronament, especialment en municipis amb un increment de població vulnerable. Però també, en determinats casos, pot contribuir a incorporar criteris per afavorir l'empadronament a les persones. Al mateix temps, les entitats socials destaquen que el procés d'empadronament sovint inclou elements de tracte discriminatori o racista, unes actituds que poden afegir una barrera significativa per a les persones migrades. A més, la pràctica de denegar l'empadronament sense justificació aparent, juntament amb les traves administratives i els requisits documentals innecessaris, pot incrementar la vulnerabilitat i desprotecció de les persones migrades. Aquesta combinació de pràctiques discriminatòries i obstacles injustificats podria ser una explicació a una visió cada vegada més estigmatitzada de la migració, la qual cosa pot dificultar l'accés al padró de cara al futur i posa en risc la inclusió social de les persones migrades.

Una de les qüestions sovint desateses és l'impacte que tenen les dificultats d'accés al padró en la salut mental de les persones afectades. Com mostra el gràfic 12, la majoria de les respostes de les entitats socials indiquen que aquestes persones experimenten sentiments d'inseguretat i vulnerabilitat (44 respostes) i estrès i ansietat (43 respostes), cosa que evidencia l'efecte psicològic negatiu d'aquestes barreres administratives. En concret, de les 55 respostes rebudes, un

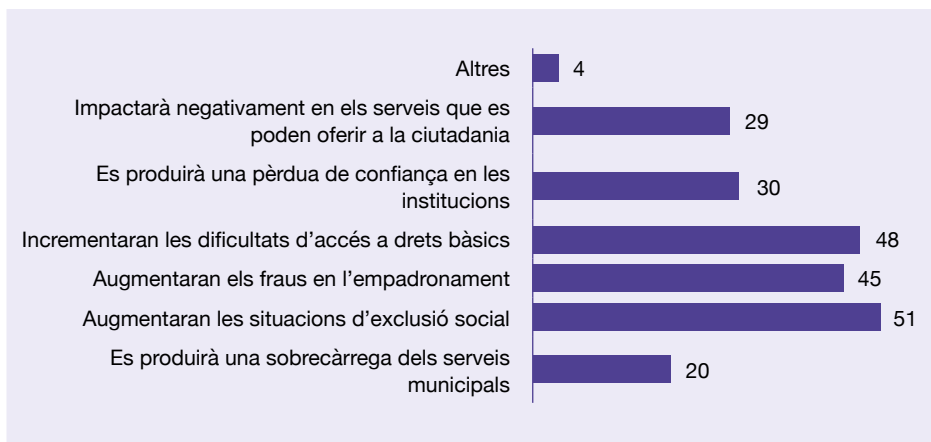
Gràfic 12. Impacte en la salut mental de les persones que tenen problemes d'accés al padró (entitats)

80 % (44 i 43 respostes, respectivament) esmenten problemes de salut mental relacionats amb el procés d'empadronament. A més, 12 respostes assenyalen que les persones desenvolupen depressió o altres trastorns de salut mental que requereixen medicació, mentre que 25 respostes destaquen dificultats per dormir, concentrar-se o canvis en l'estat d'ànim. Aquesta situació posa de manifest que la manca d'empadronament no només limita l'accés als serveis bàsics, sinó que també té un impacte profund en el benestar emocional i augmenta la precarietat i la desprotecció de les persones afectades.

El futur de l'accés al padró a la demarcació de Girona

De cara al futur, és important poder veure quines són les repercussions si es mantenen les dificultats d'accés al padró des de la perspectiva de les entitats. Podem veure (gràfic 13) com aquestes darreres consideren majoritàriament que es produirà un augment de les situacions d'exclusió social (51 respostes) i s'incrementaran les dificultats d'accés a drets bàsics (48 respostes). A més, 45 respostes assenyalen que augmentaran els fraus en l'empadronament. Altres impactes significatius i bastant rellevants són la pèrdua de confiança en les ins-

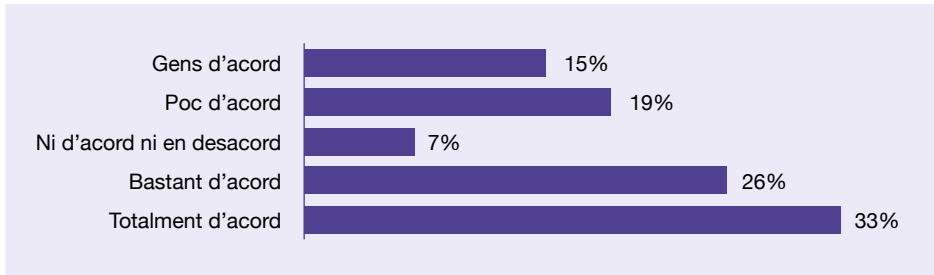
Gràfic 13. Repercussions que consideren les entitats que es produiran si es manté una política de dificultats d'accés a l'empadronament

titucions (30 respostes) i la percepció que impactarà de forma negativa en els serveis que els municipis ofereixen a la ciutadania (29 respostes). Finalment, 20 respostes indiquen que es pot produir una sobrecàrrega dels serveis municipals, ja que aquests es veurien obligats a gestionar casos més complexos derivats de la manca d'accés al padró.

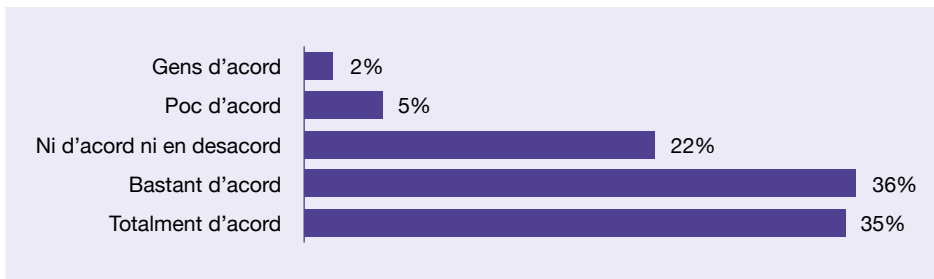
En resum, el gràfic posa en evidència que mantenir una política de dificultats en l'accés a l'empadronament no només repercuteix en les persones, sinó també en els municipis i en la ciutadania. En altres paraules, les dificultats d'accés a l'empadronament, segons les entitats, comporten un empitjorament dels serveis públics que s'ofereixen a la ciutadania, una pèrdua de confiança en les institucions, un augment dels fraus en l'empadronament, un increment de les situacions d'exclusió social i una sobrecàrrega dels serveis municipals.

El gràfic 14 mostra que el 59 % de les respostes dels municipis estan «totalment d'acord» o «bastant d'acord» que la percepció social sobre la immigració afecta la gestió de les sol·licituds d'accés al padró. Per altra banda, les respostes que indiquen «gens d'acord» o «poc d'acord» són un 34 %.

En canvi, si ens fixem en les entitats, el gràfic 15 mostra que el 71 % de les respostes estan «totalment d'acord» o «bastant d'acord» que la percepció social sobre la immigració afecta la gestió de les sol·licituds d'accés al padró (un 12 %

Gràfic 14. Influència de la percepció social sobre la immigració en les decisions o dificultats de gestionar les sol·licituds d'accés al padró (municipis)

Gràfic 15. Influència de la percepció social sobre la immigració en les decisions o dificultats de gestionar les sol·licituds d'accés al padró (entitats)

superior a les respostes dels municipis). Per altra banda, les respostes que indiquen «gens d'acord» o «poc d'acord» són un 7 % (un 27 % inferior als municipis).

Aquesta diferència entre municipis i entitats reflecteix una major sensibilitat i preocupació per part de les entitats socials pel que fa a l'impacte de la percepció social sobre la migració en la gestió de les sol·licituds d'empadronament. Mentre que el 71 % de les entitats reconeixen que aquesta percepció condiciona les decisions d'accés al padró, en els municipis el percentatge és lleugerament inferior, un 59 %. Aquestes dades suggereixen que les entitats socials, en tenir una relació més propera amb les persones afectades i un enfocament vers la defensa dels drets socials, són més conscients de com els prejudicis o estereotips sobre la migració poden endurir els processos d'empadronament. Això esdevé un factor de preocupació important, ja que una creixent percepció social negativa de la migració podria portar, en el futur, a més obstacles en l'accés al padró, i això limitaria la inclusió social de les persones migrades.

4.2. Les experiències i vivències de les entitats i els professionals

En aquest apartat, es presenten les visions de trenta-set professionals entrevistats i trenta-tres participants dels cinc grups de discussió vinculats a diverses àrees relacionades amb l'accés al padró, com ara acollida, padró, habitatge, inserció laboral i atenció social, entre d'altres. Aquest enfocament qualitatiu ha permès recollir les experiències i percepcions de diferents perfils professionals i institucionals per tal d'entendre les dificultats, les estratègies i les bones pràctiques relacionades amb l'accés al padró a les comarques gironines. Per veure el recull de bones pràctiques que emergeixen del diagnòstic, vegeu l'annex 3.

La fotografia. Estat de l'accés al padró a les comarques gironines

La situació de l'accés al padró a la demarcació de Girona presenta diferències significatives en la gestió segons el municipi, amb implicacions importants per a les persones que intenten empadronar-se. En municipis més petits, el tracte tendeix a ser més directe i proper, amb un contacte més personal amb l'oficina d'atenció ciutadana. En canvi, en municipis i consells comarcals de major grandària, la relació sol ser menys personal i més burocràtica, fet que pot dificultar l'atenció a casos específics. En els darrers anys, alguns municipis de la demarcació han introduït la sol·licitud telemàtica per al tràmit d'empadronament. Això ha facilitat el procés per a la resta de la població i ha reduït la càrrega administrativa a les oficines, sovint saturades. No obstant això, els col·lectius més vulnerables tenen l'opció de fer el tràmit presencialment a l'ajuntament, on són atesos per personal tècnic municipal.

Les tècniques que treballen en aquest àmbit actuen com a intermediàries entre les persones afectades i els responsables municipals, exposen els casos més complexos i intenten gestionar-los tot i les limitacions administratives. Malgrat aquests esforços, moltes de les persones entrevistades, així com els participants en els grups de discussió, consideren que, atesa l'existència d'una llei que garanteix el dret al padró, caldria estudiar mecanismes sancionadors per a les administracions que no la compleixin.

“ Abans el padró es feia només de forma presencial, ara s'està fent de forma telemàtica. Ja sé que la majoria de persones nouvingudes no fan servir aquest canal, però per la ciutadania en general..., perquè el 50% de la tramitació del padró s'està fent de forma telemàtica, des de la pandèmia,

que es va veure la necessitat i l'oportunitat de fer-ho. Ara ja no has de sortir de casa per empadronar-te, ja no has de venir aquí, ja estem esponjant l'oficina. Tot i així, aquest perfil és molt presencial. S'intenta donar totes les facilitats per poder fer el tràmit al padró... (E-SM-04)

“ Seria molt fàcil si tothom complís la llei o hi hagués una sanció. Si és que tenim una llei darrere. Tenint una normativa que ho avala i que ha-guem de trencar-nos les banyes, fer instàncies, és francament ridícul. (GD-JUR-01-01)

Existeixen resistències dins de les institucions que dificulten l'agilitat en la presa de decisions, cosa que evidencia una divisió entre els aspectes tècnics i polítics en la gestió del padró. En els grups de discussió de tècniques d'acollida i immigració, en el d'entitats i en les entrevistes emergeix de forma significativa com de vegades la diferència entre el criteri tècnic i polític marca l'accés al padró. En alguns casos, es comenta que el tècnic, a instàncies d'un càrrec polític, acaba posant traves al padró, però en d'altres és el tècnic que, malgrat les directrius polítiques, acaba per dificultar que les persones s'empadronin.

Tot i les millores percebudes en els darrers anys, aquestes resistències continuen limitant l'aplicació dels canvis estructurals necessaris. En l'àmbit provincial, es detecten desigualtats significatives en la implementació del padró, amb alguns municipis que faciliten el procés mentre que d'altres mantenen barreres considerables. En aquest sentit, es parla de municipis concrets on s'estableixen protocols clars, taules de coordinació entre diferents agents i que faciliten l'accés al padró. Tanmateix, també cal esmentar el fet que en alguns municipis on els protocols són clars i el seu discurs és el d'afavorir el padró, en determinats casos, les entitats, o fins i tot les persones migrades, expliciten dificultats puntuals. Aquesta disparitat territorial, i també de casos concrets, afecta directament la ciutadania i la igualtat d'oportunitats, ja que condiciona l'accés a drets bàsics segons el lloc de residència.

Un aspecte que precisament es destaca del grup de discussió amb els síndics i síndiques de la demarcació és que la presència d'aquesta figura als municipis acaba convertint-se en un mecanisme que pot ajudar a garantir l'accés al padró. L'ascendència i el seguiment del compliment de la normativa per part del síndic o síndica es valora com a positiva, i els municipis que tenen aquesta figura acostumen a facilitar l'accés al padró.

En definitiva, persisteix la necessitat d'una major uniformitat i adaptació normativa per garantir un accés igualitari al padró en tots els municipis, independentment de la seva mida o de les seves dinàmiques polítiques i administratives internes. La manca de criteris unificats en l'àmbit municipal genera desigualtats notables en el procés d'empadronament, i deixa en mans dels ajuntaments la possibilitat d'adoptar criteris més o menys restrictius. Encara que la normativa es percep com a clara i amb poc marge d'interpretació, els municipis disposen d'un cert marge per restringir o facilitar l'accés al padró en funció dels requisits que estableixin.

“ Però jo el que veig és que encara no acaba de ser net, per la manca d'aquesta legislació fixa, i que en cada ajuntament hi ha alguna novetat... Però crec que tots ens hem de regir per una mateixa norma. No pot ser que a Terrassa hi hagi la possibilitat d'empadronar-te en un centre cívic, i aquí, on hi ha moltes persones, no hi hagi aquesta possibilitat. Hi ha la..., has d'estar atès... Ja fan, fan molt, però... (E-TI-09)

“ En general, en la demarcació la perspectiva és que hi ha moltes barres encara [...]. Hi ha molts municipis en què s'aplica l'empadronament, que és el que de moment veiem que pot igualar-nos com a ciutadania. Però hi ha molt pocs municipis que ho estan aplicant. Això és un senyal per veure que encara hi ha dificultats en l'àmbit de demarcació. (E-ME-01)

Un dels aspectes que apareix de forma recurrent a les entrevistes és l'anomenat *efecte crida*. En aquest context, es percep que l'empadronament pot incentivar el desplaçament de persones cap a municipis amb millors condicions d'accés als serveis. De fet, aquest concepte apareix de forma clara en les entrevistes a perfils més tècnics i polítics com una manera de justificar la necessitat de control i de regular el fenomen migratori als respectius municipis. Tot i que es parla des d'una perspectiva crítica, sorprèn com un terme que després es considera irrellevant acaba tenint tant de protagonisme en les entrevistes i els grups de discussió. De fet, en tots els grups de discussió, especialment en els conformats per personal tècnic d'acollida i d'immigració, es considera que no és necessari adoptar mesures més restrictives, ja que aquest fenomen no és tan intens com podria semblar. Es reconeix que existeix un cert efecte crida, però es manifesta principalment a causa de les diferències en l'aplicació de la normativa entre municipis. Així, quan un municipi en concret presenta obstacles o ofereix menys facilitats d'empadronament, és més probable que les persones es dirigeixin a municipis veïns on aquest procés és més accessible.

Però això no és necessàriament un efecte que es produeixi i que sigui prou significatiu per condicionar les polítiques d'accés al padró. Tot i així, en algunes entrevistes, es menciona que alguns municipis que empadronaven en domicili fictici sense restriccions han hagut de posar-ne per l'augment de persones provinents d'altres municipis propers amb més dificultats per empadronar-s'hi. És a dir, sembla que no es tractaria d'un efecte crida, sinó d'una mala gestió del padró el que provocaria els desplaçaments o que les persones estiguin empadronades en un municipi diferent al de residència.

“ Es fa un efecte crida, però no s'ha de ser més restrictiu perquè la gent vagi allà. L'efecte crida es dona perquè hi ha ajuntaments que apliquen la normativa i altres no. (GD-JUR-01-03)

“ Tema de l'efecte crida, que tampoc és tant, només és que hi ha municipis que estem tan propers, tan propers, que si algun té problemes, doncs és més fàcil que... s'empadronin en l'altre. (GD-SIND-03-02)

El procés d'empadronament en municipis petits s'ha complicat per la manca de recursos i de coneixement tècnic, cosa que condiona una gestió adequada i es troba lluny de les capacitats administratives de ciutats més grans de Catalunya. Aquesta limitació estructural s'ha vist agreujada per un discurs polític cada cop més dur i restrictiu en relació amb la política de padró. Fa uns anys, aquest discurs no era tan rellevant, però en l'actual context ideològic polaritzat, marcat per l'ascens de l'extrema dreta i la seva presència en alguns municipis de la comarca, ha impactat directament en les polítiques d'accés al padró. S'observa un augment preocupant d'actituds conservadores i xenòfobes en diverses institucions municipals, que han derivat en polítiques que limiten l'accés a l'empadronament de persones nouvingudes, especialment aquelles en situació de vulnerabilitat econòmica. Potser el que sobta més és que aquest tracte racista i discriminatori es mostri de forma clara en els equips d'atenció ciutadana. En les entrevistes a entitats, a perfils tècnics de serveis socials i d'acollida i d'immigració, així com a grups de discussió de tècniques d'acollida, juristes i entitats, es parla obertament que determinades traves d'alguns ajuntaments les posen les tècniques d'atenció al ciutadà, que obertament neguen el padró a persones per raó del seu origen. En les entrevistes i en els grups de discussió, es va repetint una mateixa idea, que ha anat sortint durant tot el treball de camp: depèn de qui et trobis davant, saps que tindràs problemes o facilitats per empadronar-te. Així, municipis on tradicionalment no hi havia problemes amb l'empadronament mostren ara traves administratives

que converteixen una qüestió tècnica en un obstacle social i polític. Aquesta estratègia no només dificulta l'accés a drets bàsics com la salut i l'educació, sinó que també amplifica dades negatives associades a la migració, consolida un discurs que presenta les persones nouvingudes com un enemic a combatre i busca, en última instància, la seva exclusió de la comunitat local.

“ S’ha visibilitzat una onada més —no sé com dir-ho— conservadora, feixista i racista als ajuntaments, que jo crec que han intervingut en aquestes polítiques d’inaccessibilitat al padró de moltes persones nouvingudes. (E-ME-03)

“ Crec que és una qüestió més ideològica, que s’està dramatitzant l’aspecte polític que s’està donant cap a l’extrem. I això fa que una de les primeres mesures que prenen és aquesta: l’enemic és el que ve de fora i hem de fer polítiques perquè no es quedin aquí. I de quina manera es pot fer perquè no es quedin? Doncs no els deixo empadronar i que vagin a un altre lloc. No podrà tenir dret a la salut, a l’ensenyament i, per tant, haurà de marxar a l’altre municipi. (E-TA-07)

“ Els municipis intenten trobar solucions o lluitar contra una problemàtica social determinada i ho fan a través del padró perquè no troben altres eines per fer-ho. Sent el padró la més poc idònia per fer-ho, utilitzen el padró com a instrument per intentar solucionar altres polítiques que no tenen res a veure amb el padró. (E-SM-17)

El desconeixement sobre el padró i els seus beneficis és un fet que preocupa les persones entrevistades i els participants dels grups de discussió. La població, en general, no comprèn completa-

ment què és el padró ni les oportunitats que ofereix, fet que genera inseguretat i una percepció allunyada de la realitat. En lloc de veure el padró com una eina per tenir una fotografia del municipi i de les persones que hi resideixen, sovint es percep com un mecanisme de control dels moviments migratoris. Aquesta percepció distorsionada evidencia un gran desconeixement no només del padró, sinó també de les dificultats específiques que afronten

les persones més vulnerables per accedir-hi. A més, aquesta falta d'informació s'acompanya d'estereotips que deformen la percepció social de la realitat migratòria.

Finalment, es percep un augment del racisme institucional, del tracte discriminatori per l'origen de les persones, que es trasllada a la resta de població i crea un ambient hostil o contrari a l'accés al padró de les persones migrades que pot dificultar la seva integració.

“ Hi ha un desconeixement important. Nosaltres també ho detectem entre la gent jove, quan anem als instituts a fer alguna xerrada, veiem que hi ha un desconeixement sobre el tema, sobre la problemàtica, no tan sols del padró, sinó en general relacionat amb la immigració hi ha una sèrie d'estereotips, que són els que determinen el plantejament social sobre el tema, i a partir d'aquí no hi ha un coneixement real de quina és la situació. (E-ME-06)

D'aquesta manera, s'observa que en alguns casos certes persones han de complir més requisits per mantenir o renovar el seu empadronament, requisits que no s'apliquen de manera generalitzada. Mentre que el padró es manté automàticament per a algunes persones, altres col·lectius han de renovar-lo constantment, fet que implica un desavantatge i una càrrega afegida. Aquesta diferència de tracte pot dependre tant del grup al qual pertany la persona com de la zona on resideix.

“ El fet també de renovar el padró..., per exemple, nosaltres no l'hem d'anar renovant cada ics. Jo no ho haig de fer, tens el padró en un lloc i ja no te l'has de canviar més, no? El fet aquest hi ha gent que sempre ha d'estar pendent. Sempre hi ha d'anar perquè no el donin de baixa. Però això jo crec que dependrà molt en funció del teu grup, de quin formis part. Vull dir, en aquest sentit, no podem generalitzar perquè ens trobem en molts casos diferents, penso. (E-TAI-32)

“ El que no pot ser és que hi hagi polítiques públiques d'acolliment, una llei d'estrangeria, i que no pugués complir un requisit. És part de la ciutadania, del compromís i, sobretot, de l'Administració. (E-TI-09)

Un dels aspectes que més consens genera en aquest punt és la necessitat de millorar la coordinació entre administracions per assegurar que totes les per-

sones, independentment del municipi de residència, puguin accedir al padró i, per extensió, als drets i serveis que aquest facilita.

Les conseqüències per a les persones i els municipis

Les limitacions en el procés d'empadronament tenen conseqüències significatives tant per a les persones com per als municipis. Per a aquelles persones que troben dificultats per accedir-hi fàcilment, les repercussions són greus, ja que l'empadronament és una porta d'entrada fonamental a drets i serveis bàsics, com l'atenció sanitària, els serveis socials, l'educació per als fills o l'accés a ajudes públiques. Aquestes persones es troben en una situació de vulnerabilitat que s'agreuja i es pot cronificar. La manca d'empadronament, en aquests casos, pot esdevenir un factor d'exclusió social i limitar o condicionar la seva integració a la comunitat, i perpetuar així la desigualtat.

“ Hi ha una relació directa entre les persones que no tenen recursos, en condicions d'infrahabitatge i la dificultat del padró. Això és directe. Per tant, és una de les primeres injustícies. Jo tinc recursos per pagar-me un lloguer, puc ser titular d'un lloguer, per tant, no tindrè cap problema amb el padró. Una persona que no té recursos i que està dormint en un sofà o que està acollida, no tindrà accés al padró i tindrà més dificultats. Ja estem parlant que estem en desigualtats de condicions i això fa que hi hagi desigualtats en l'accés al padró. (E-ME-01)

En l'àmbit comunitari, la manca d'empadronament té també repercussions negatives per als municipis. De fet, genera un desajust en el cens poblacional, que afecta directament el finançament que els ajuntaments reben en funció del nombre de residents oficials. Aquesta circumstància pot provocar una distribució inadequada de recursos i uns serveis municipals desbordats, ja que els ajuntaments no tenen una imatge fidel de les necessitats reals de la seva població. A més, quan una part de la població no està empadronada, es perd informació crítica per a la planificació de polítiques públiques eficaces, la qual cosa repercuteix en la qualitat dels serveis que el municipi pot oferir.

Malgrat les dificultats, moltes persones estrangeres mantenen intactes les seves expectatives d'integrar-se als municipis. La impossibilitat de participar plenament en la vida comunitària es percep com un problema significatiu, ja que no poder accedir a activitats locals limita les oportunitats de vinculació amb el

municipi. A més, la manca d'un registre adequat de la població estrangera genera també un impacte en el compliment dels drets de les persones residents, atorgats per la normativa local. Quan una persona no està empadronada, es restringeixen els seus drets, cosa que pot interpretar-se com una forma de tracte discriminatori.

D'altra banda, l'absència d'empadronament no només impedeix l'accés als serveis públics, sinó que crea una disfunció en l'ús dels recursos municipals. Aquesta exclusió institucional fomenta un cercle viciós en què les persones afectades se senten alienades i frustrades, cosa que dificulta el seu procés d'integració. A més, aquesta situació de vulnerabilitat pot ser aprofitada per aquells que busquen explotar les persones no empadronades, i això fa que incrementi el risc d'activitats il·legals en el municipi.

“ Hi ha moltes persones que s'aprofiten de la desconeixença d'aquelles persones. Sobretot el sector que es dedica a l'advocacia. O sigui, una advocada o un advocat se n'aprofita. És que, de veritat, només per despenjar el telèfon..., literalment són cinquanta euros per passar-li un paperet. (E-ME-03)

“ Que acudeixi a facilitadors, diguem-ho així, que són persones que a canvi d'uns diners els deixen empadronar en el seu domicili, això és el que nosaltres volem evitar, per què precisament aquestes persones que tenen dificultats econòmiques han de pagar per una cosa que considerem que ha de ser gratuïta. (E-SM-04)

Malgrat aquesta realitat, algunes de les persones entrevistades i participants en els grups de discussió admeten que, davant les traves i les dificultats d'accés al padró, quan les persones a qui acompanyen mencionen la possibilitat de recórrer a màfies i pagar per obtenir l'empadronament, no els queda altre remei que acceptar que no tenen una altra alternativa. Tot i la contradicció que representa per a elles, consideren que, davant la complexitat de les situacions que afronten, tenen poc marge per intervenir-hi efectivament.

“ És la situació en què acaben i per això passa el que passa en zones concretes. Nosaltres no els podem donar tampoc una alternativa. Els aboquem a que paguin. (GD-JUR-01-02)

“ Aquí passa molt. Saps que és una possible resposta que és pagant, que no vol dir aconseguir-ho. Per altre costat, no vols alimentar les màfi-

es, però si estiguessis en la seva situació, voldries fer-ho. Al final has de desencallar aquesta situació: què fas? No pots proposar-ho com a solució vàlida, però és l'alternativa. (GD-JUR-01- 04)

Una de les qüestions recurrents a les entrevistes és que la manca d'accés als serveis públics essencials, com l'educació i la salut, pot tenir greus conseqüències per a les persones i per a les comunitats en general. Quan les persones no poden accedir a serveis educatius o sanitaris, el risc per a la seva salut i el seu desenvolupament educatiu és evident. En l'àmbit educatiu, aquesta situació pot portar a casos en què els infants figuren empadronats en altres llocs on no resideixen

realment, cosa que dificulta l'accés a places escolars en el seu lloc de residència. Alguns pares es veuen obligats a portar els seus fills a escoles de barris o municipis diferents, ja que no han pogut completar l'empadronament en el lloc on viuen actualment.

“ Aconsegueix un padró a (municipi), però realment està vivint a (municipi), no? No pot accedir a les escoles de (municipi), no l'apunten. Queden últims de la llista. (E-TAI-32)

Pel que fa a la salut, la manca de seguiment adequat pot agreujar els problemes mèdics i provocar que derivin en situacions d'urgència que es podrien haver evitat. Aquesta problemàtica es veu accentuada per la dificultat d'accés

al padró municipal, que limita l'accés a serveis especialitzats i a altres recursos essencials per garantir una atenció sanitària integral.

“ Tinc un problema de salut i no tinc accés a un seguiment. Aquest problema de salut, es fa gran. Per tant, al final potser m'hauran d'atendre a l'hospital, d'urgències, amb una cosa més greu que si jo hagués tingut accés a un padró i a un seguiment mèdic. (E-TAI-32)

L'horitzó, perspectives de futur

Pel que fa a les perspectives de futur, tant en els grups de discussió com en les entrevistes es destaquen diferents visions sobre els desafiaments creixents als municipis gironins derivats de la gestió del padró. Una preocupació recurrent és la possible «bipolarització»² o divisió interna dels municipis, que es podria agreujar amb les dificultats per integrar la població migrant. Aquesta divisió no només s'associa a diferències culturals, sinó també a desigualtats socioeconòmiques, fet que incrementaria la conflictitat i complicaria la gestió quotidiana als municipis.

En aquest context, la discussió sobre el padró municipal i la seva inaccessibilitat per a certs sectors vulnerables subratlla com el règim jurídic, vigent des de 1997, ha quedat desfasat i impedeix un enfocament més flexible i adequat a les realitats socials actuals. Hi ha el risc que la manca d'accés al padró agreugi la situació de persones en exclusió residencial o amb dificultats de regularització i les forci a abandonar el territori en busca de millors condicions. Aquesta situació, en última instància, perpetua la vulnerabilitat i l'exclusió social d'aquestes persones i augmenta la pressió sobre el sistema social i comunitari.

“ Malgrat que el règim jurídic que regula el padró ha romàs pràcticament invariable des de 1997, les realitats socials actuals demanden un enfocament més flexible i adaptat a les noves circumstàncies, ja que la manca d'accés al padró pot portar les persones a abandonar els seus territoris en cerca de millors condicions, perpetuant així la seva vulnerabilitat i exclusió social. (E-SM-17)

2. Per *bipolarització* entenem quan en un municipi poden aparèixer posicions ideològiques, polítiques o socials contraposades sobre una mateixa realitat o fet que limiten el diàleg i la col·laboració entre agents del territori. Sovint el procés de polarització es produeix per una manca de consens i comporta l'aparició o presència de tensió en l'àmbit social i una tendència a diferenciar entre «ells i nosaltres», els d'aquí i els de fora.

“ Estic veient molta regressió dels anys que porto aquí. He vist una regressió total i amb molta més vulneració de drets i molt més racisme. Mai n'havia sentit tant. Pensava que no era per a tant i ara ho estic veient. (GD-ME-02-02)

Un altre aspecte important és la lluita per a la defensa dels drets de les persones migrants i les possibles conseqüències si aquests drets són limitats o denegats. La restricció de drets socials com l'empadronament o l'accés a recursos bàsics pot derivar en una conflictivitat social evident: les persones privades dels mínims per sobreviure no se senten part dels municipis, fet que pot portar a tensions socials i, en el pitjor dels casos, conduir a situacions de marginalitat i pobresa extrema. Aquesta marginalitat podria afavorir la creació de comunitats segregades i l'augment de les desigualtats. Tant les persones entrevistades com els participants dels grups de discussió, sobretot el d'entitats i el de tècniques d'acollida i d'immigració, assenyalen que les entitats i les persones migrants haurien d'organitzar-se per contrarestar els discursos xenòfobs, els quals tendeixen a normalitzar-se en un context polític en què l'extrema dreta està entrant a les institucions i es fa cada vegada més present en l'opinió pública. Això subratlla la importància de crear una xarxa de suport per evitar l'aïllament de les persones vulnerables i promoure una societat més inclusiva.

“ El que provoca, evidentment, si retalles els drets socials i tapes el padró, és la conflictivitat social als carrers. Això és el fet directe. Si tens una sèrie de gent a la qual no dones cap possibilitat de sobreviure i de tenir accés a uns mínims, aquesta gent acabarà revoltant-se d'alguna manera. Jo crec que és la lògica, que si no et donen un dret, l'has d'exigir. (E-TA-07)

Les persones entrevistades i els participants dels grups de discussió coincideixen que, a curt termini, és essencial simplificar els processos administratius per a totes les persones, independentment de la seva situació personal o condició de migració. Quan algú necessita fer una gestió, és fonamental que se li ofereixi una atenció digna i eficient que no obstaculitzi l'accés als serveis bàsics.

“ Aquest padró, com a document inicial, pot servir. Però tenint en compte la falsedat de la gran part de la informació que recull, és molt complicat per demostrar l'estat d'una persona en un país. (E-PS-10)

També es considera oportú revisar i actualitzar els protocols de funcionament per assegurar que la documentació exigida sigui realment necessària, i evitar

així la perpetuació d'un sistema basat en dades sovint poc fiables que afavoreixen la burocratització i la lentitud. La necessitat de reformar els processos administratius i millorar la comunicació sobre els drets i recursos disponibles es veu com un pas essencial per garantir que ningú quedi exclòs del sistema. Així, es destaca la urgència d'una reforma en la gestió del padró municipal als municipis gironins que permeti abordar les realitats socials actuals i els reptes derivats de la integració de la població migrant. El padró, a més de limitar l'accés als serveis bàsics per a les persones vulnerables, incrementa les tensions socioeconòmiques i fomenta la segregació, cosa que genera un risc evident de «bipolarització» dins dels municipis.

4.3. La veu dels i de les protagonistes. Trajectòries de vida condicionades al padró

En aquest apartat, presentem la veu de persones migrades que han hagut de fer front a barreres significatives per empadronar-se a la demarcació de Girona, a partir de nou relats de vida elaborats amb persones provinents de diferents contextos i amb trajectòries diverses. Aquests testimonis ofereixen una perspectiva profunda i humana sobre l'impacte personal i social de les dificultats d'accés al padró. Els relats van ser dissenyats per explorar no només les barreres administratives i les complicacions legals, sinó també per captar l'impacte d'aquestes barreres en la vida quotidiana i emocional. Així, amb aquesta varietat de perfils i de municipis representats, aquest apartat ens apropa a experiències reals que complementen i enriqueixen les dades recollides a través de les entrevistes i els grups de discussió, i il·lustren la complexitat i les conseqüències d'un dret que s'ha convertit en obstacle per a moltes persones.

Així doncs, a partir de diferents fragments dels relats realitzats, proposem una lectura intencionada de les seves experiències i trajectòries. Cada relat té un títol i un autor, uns noms que van decidir les mateixes persones i que segons elles reflecteixen, d'alguna manera, la seva història. Cal dir que per facilitar la lectura i la seva posterior interpretació hem seleccionat breus fragments d'aquests relats.

Relat 1. Aziz. Els drets no s'agafen, no es demanen, s'arrenquen, no es pidolen

[...] Vaig arribar a la Batllòria el 2008, però aviat em vaig establir al poble

on visc ara, un poble que m'ha acollit i m'ha permès trobar un lloc en la societat. Quan vaig arribar aquí, un dels primers obstacles amb què em vaig topar va ser la dificultat per empadronar-me. Sé que no soc l'únic. Qualsevol immigrant sap que empadronar-se és el primer pas per poder accedir a drets bàsics. És l'únic camí per «existir» dins del sistema i per tenir algun tipus de reconeixement legal. Al meu país, ningú m'havia parlat del padró, però aquí de seguida vaig entendre que, si volia començar a establir-me, necessitava aquell document. No va ser gens fàcil. El primer cop que vaig intentar empadronar-me, vaig haver de pagar 200 euros per aconseguir-ho. No era una situació justa, però no tenia alternativa. Sense el padró no ets ningú: no tens dret a res, ni a salut, ni a una feina legal. Estàs fora del sistema, en uns «limbs» en què ningú sap que existeixes. Aquesta manca de reconeixement t'obliga a viure al marge i, en el meu cas, a sobreviure amb feines precàries i jornades laborals eternes que només em permetien cobrir les despeses bàsiques. Amb els anys, he vist com les dificultats per empadronar-se han augmentat. Abans, tot i les dificultats inicials, vaig poder empadronar-me i establir la meva situació. Ara, però, molts immigrants es troben davant un mur cada cop més alt i més car. Em consta que avui en dia hi ha persones que han de pagar molt més que jo per aconseguir el padró; he conegut casos en què es demanen fins a 1.800 euros, una xifra desorbitada per a qualsevol persona, especialment per a aquells que acaben d'arribar i no tenen ingressos estables. Empadronar-se hauria de ser un dret, una porta d'entrada a la societat. Per això em genera molta frustració veure com aquesta necessitat es converteix en una barrera i, fins i tot, en una font d'explotació. [...]

La trajectòria de l'Aziz posa el focus en un aspecte que, malgrat no parlar-se, tothom sap, i és que el padró es pot acabar transformant en una mercaderia, un obstacle que, lluny de ser un dret garantit, depèn de la capacitat econòmica que tinguis per obtenir-lo. Aquest fragment del relat il·lustra com aquesta situació d'invisibilitat força les persones a viure al marge del sistema, desconnectades dels drets bàsics i limitades a feines precàries. El preu del padró és un reflex de l'exclusió social i de la vulnerabilitat a què es veuen sotmeses les persones migrades. En l'experiència de l'Aziz es posa en relleu la importància del padró com a eina de reconeixement dins del sistema i de connexió amb drets essencials. D'alguna manera, el relat reflecteix la frustració davant la burocràcia i l'explotació econòmica associada a la inscripció al padró, que es converteix en una mercaderia en lloc d'un dret bàsic. Aquesta experiència evidencia la vulnerabilitat dels immigrants, que

es veuen forçats a pagar sumes elevades per accedir a serveis que haurien de ser accessibles per a tothom.

Relat 2. David. Entre els tràmits i les esperances. Una lluita contra el racisme institucional

[...] El primer pas en arribar va ser empadronar-me, un tràmit essencial per poder accedir als drets més bàsics. Tot i així, aquest pas aparentment senzill es va convertir en un procés frustrant. A la finestra de l'ajuntament, sovint notava una sensació de rebuig subtil, una incomoditat en les persones que m'atenien. Sembla que la seva feina és empadronar-te, però sense gaire voluntat, com si els fes nosa. Jo sentia com si em convidessin a entrar, però em miraven amb la intenció de fer-me fora. Aquesta percepció s'ha anat repetint en la meua vida quotidiana. Recordo una vegada que vaig anar a un municipi proper per matricular la meua cosina en una escola, i la persona de l'Administració em va preguntar si volia una escola «amb gent d'aquí o amb gent... mmm... d'allà». Va ser un moment incòmode. Com li podia respondre a això? Per què m'ho preguntava, si no fos per donar a entendre que hi havia escoles «millors» per a gent com nosaltres? [...]

En David a través del seu relat descriu l'experiència de discriminació i el rebuig subtil que moltes persones migrades perceben en les interaccions amb l'Administració. La manca de voluntat per facilitar el tràmit per part dels funcionaris públics crea una atmosfera de desconexió i alienació que reforça la idea que els serveis essencials no són igualment accessibles per a tothom. De fet, posa en relleu la importància de la persona que t'atén per sobre dels criteris o requisits que es necessiten. Una persona pot decidir facilitar-te l'accés al padró i una altra limitar-te'l. Aquesta arbitrarietat posa barreres emocionals i institucionals que poden dificultar la integració de les persones migrades, però també il·lustra la discriminació que pateixen les persones que volen empadronar-se. En paraules del protagonista: «Aquestes diferències subtils o comentaris aparentment insignificants acaben fent mal, fent-me sentir un estrany, un visitant que mai serà del tot acceptat.»

Relat 3. Margarita. Entre la nostàlgia i la lluita: una batalla silenciosa

[...] Recordo molt bé quan vaig arribar a Madrid i vaig passar per migració. Una part de mi esperava que m'enviessin de tornada, que em diguessin

que no podia quedar-me. Però aquell funcionari va ser amable i em va donar la benvinguda. Després d'aquella primera impressió, la realitat no va trigar a presentar-se. Em vaig trobar sola, movent-me de casa en casa, sense un lloc estable, intentant sobreviure en un país on no coneixia ningú. El que més em dolia era no poder accedir a una feina formal, que em donés estabilitat i seguretat. Al municipi on vaig arribar en un primer moment, em vaig desesperar. No hi havia oportunitats de feina, o almenys jo no sabia com trobar-les. Va ser així com vaig contactar amb una persona que em va dir que hi havia una feina a Zamora, cuidant una persona gran. Sense pensar-ho gaire, hi vaig anar amb l'esperança de poder establir-me i començar a construir alguna cosa. A Zamora vaig estar gairebé un any, vivint amb aquella família i fent tot el possible per adaptar-me. Va ser difícil, no només perquè no coneixia ningú, sinó també perquè les condicions de treball eren dures. Em pagaven poc i, sovint, les tasques que havia de fer anaven més enllà del que s'esperaria per a un cuidador. Però no tenia opció, o almenys així ho sentia. La família em deia que no trobaria res millor, que ningú em donaria una altra feina i que no hauria de queixar-me. Això em va marcar profundament, i, tot i el tracte injust, vaig decidir callar i aguantar fins que tingués l'oportunitat de marxar. [...]

Aquí, en canvi, tot va ser més ràpid i fàcil. En poc temps ja vaig rebre la targeta sanitària, i això em va donar certa tranquil·litat. Durant aquest temps, he estat estudiant català en línia. Cada dissabte m'hi connecto i, en certa manera, aquesta activitat m'ha donat una mica d'estabilitat. Les sessions en línia i les trobades al centre cívic han estat una manera de connectar amb altres persones i sentir-me una mica menys sola. També vaig començar a contactar amb una entitat que m'ha ajudat amb la documentació i els passos a seguir per regularitzar-me. [...]

La Margarita ens mostra les dificultats i la solitud que sovint acompanyen l'experiència migratòria. La protagonista arriba a Espanya amb incertesa i, tot i que la primera interacció amb les autoritats és positiva, ben aviat s'enfronta amb la realitat de la precarietat i la inestabilitat. El fet d'haver de moure's constantment i no trobar un lloc estable limita la seva capacitat d'integrar-se i configurar una vida digna. Quan finalment aconsegueix una feina com a cuidadora a Zamora, les condicions laborals són dures i abusen de la seva situació vulnerable. El relat destaca la resignació i la sensació de no tenir alternativa, una realitat comuna entre moltes persones migrades que es troben atrapades en situacions d'explotació laboral per la falta d'opcions. La seva situació millora quan pot

tornar a la demarcació de Girona i establir-se en un municipi. Llavors, amb acompanyament pot aconseguir accedir a la targeta sanitària i a activitats que li proporcionen una mica d'estabilitat i xarxa social, tot i les dificultats per empadronar-se i per constar oficialment com a veïna del municipi. Aquest procés de connexió amb altres persones a través de classes de català i el suport d'entitats demostra la importància de les xarxes de suport per facilitar la integració i reduir la sensació de solitud i desarrelament.

Relat 4. Anònim. Història de supervivència en solitari

Vaig arribar aquí amb una esperança i a través d'una amistat. Vaig venir amb el meu col·lega, que m'havia promès ajuda en aquest nou lloc, i, de fet, al principi em va enviar tots els documents i el passaport per estar regularitzat. Però un dia tot va canviar: el meu col·lega va desaparèixer sense més explicacions, i de cop em vaig veure sol i sense documentació, sense res, dormint al carrer. [...]

Aquest relat anònim parla de com la falta de xarxes de suport i de documents bàsics pot precipitar situacions d'extrema vulnerabilitat, com el sensellarisme. Aquí es posa de manifest la dependència inicial de relacions informals per a la regularització i la fragilitat que comporta quan aquesta xarxa falla i deixa la persona sense alternatives. De fet, es pot observar a partir d'aquest fragment la precarietat extrema a què es poden veure abocades les persones migrades quan depenen d'altres per a la seva documentació i regularització. La desaparició sobtada d'aquella persona que t'ha empès a iniciar el teu procés migratori demostra la fragilitat de les xarxes de suport i les greus conseqüències que pot tenir la manca de padró i documentació, que deixen la persona en una situació de desemparament total, sense drets ni seguretat.

Relat 5. Cristina. Parlo perquè enyoro el meu país

[...] Ens havien explicat que en els pobles petits seria més fàcil empadronar-se i aconseguir certa estabilitat mentre fèiem els primers passos en aquesta nova vida. El nostre somni, però, es va trobar de cop amb obstacles inesperats. Pel camí vam perdre els documents, una situació que es va convertir en una autèntica odissea. Vam haver d'anar als Mossos d'Esquadra a denunciar la pèrdua, i no va ser fins que una coneguda que

haviem deixat enrere a Barcelona ens va ajudar a recuperar el nostre pas-saport que vam poder desbloquejar la situació. Aquell passaport era molt més que un simple paper; era la clau per continuar lluitant pel que veritablement necessitàvem: el padró. Sense el padró, qualsevol altre tràmit és gairebé impossible. Però, des del primer moment, aquest document bàsic, que hauria de ser accessible per a tothom, se'ns va convertir en el primer gran mur. Aquí, només tenim una habitació. La parella que ens la lloga ens permet utilitzar la cuina i el bany, i compartim aquest espai amb discreció. Ens cobren 200 euros al mes, una xifra que sovint ens costa de pagar, però amb la qual, de moment, podem mantenir un sostre. [...] El padró representa per a nosaltres molt més que un tràmit burocràtic: és la porta d'entrada a la vida legal en aquest país. Sense aquest registre, no podem obtenir altres documents essencials, com el permís de residència o la possibilitat de sol·licitar una feina formal. Aconseguir-lo s'ha convertit en la nostra lluita diària, la nostra prioritat. Ens demanen tenir un contracte d'habitació formal, però, en la situació en què ens trobem, aconseguir un contracte és gairebé impossible. [...] Vivim amb l'esperança que, al desembre, les persones que ens lloguen l'habitació ens ajudin amb el tràmit de l'empadronament. Ens han promès que podrem utilitzar els seus documents, com el contracte de lloguer i les seves identifications, per demostrar que vivim aquí. És un gest de confiança que ens dona forces per seguir. Aquest pas podria significar el principi de la nostra estabilitat aquí. Per a nosaltres, aconseguir el padró és gairebé com rebre una segona oportunitat de viure plenament. La importància d'aquest document es fa evident en tot moment. No tenir-lo ens deixa en una situació d'indefensió. Sense padró, no podem accedir a moltes ajudes ni a serveis socials. És una barrera constant que limita les nostres opcions. [...] Cuba no és una opció per a nosaltres, ja no. No tornarem a una vida d'opressió i repressió. [...]

Aquest fragment mostra la dificultat per obtenir el padró en situacions de precarietat residencial i sense contracte formal. La pèrdua dels documents inicials representa un obstacle significatiu, que demostra com la falta de padró impedeix l'accés a serveis essencials i perpetua la inseguretat i l'exclusió social. L'empadronament es percep aquí com la «porta d'entrada» per accedir als drets i la legalitat, i en ressalta la importància per a la inclusió. La situació d'indefensió en què es troben els fa dependre de la bona voluntat d'altres persones, com la parella que els lloga l'habitació i que, amb una mica de confiança, els ha promès ajuda en el procés d'empadronament. Aquest gest de confiança representa una oportunitat de començar de nou i d'assolir una segona oportu-

nitat en la seva vida, però sempre condicionada als favors d'altres. De fet, què passaria si no els empadronessin? Per què han de dependre d'altres? Precisament, a través d'aquest relat, s'evidencia com el padró es percep com una porta d'entrada a una vida més digna i legal en el país, i com la manca d'accés al padró pot afectar directament la seva capacitat de viure amb seguretat i estabilitat. Tot i les dificultats, la Cristina manté l'esperança i la determinació de continuar lluitant per aconseguir el padró i construir una nova vida en el municipi on viu, que, malgrat els obstacles, considera una terra d'oportunitats i llibertat. És a dir, aquest relat també ens parla de la voluntat fèrria que tenen les persones migrades per integrar-se o incloure's, i és que, a pesar de les dificultats, sempre mostren la seva predisposició a contribuir com a veïnes als municipis on viuen.

Relat 6. Iris. Entre fronteres i somnis: el preu d'una vida segura

Vaig arribar a Barcelona el 22 d'abril de l'any passat, i no em van empadronar fins al 26 de maig. Tot va anar tranquil en aquell primer moment, i després vaig decidir anar cap a on visc ara. Allà sí que em van demanar l'empadronament per poder ajudar-me en tot: en l'escola de la nena, en l'accés a serveis, en tot el que necessitàvem. Però la noia amb qui vivia em va voler cobrar 500 euros per empadronar-nos, a mi, el meu marit i la meua filla. Jo no tenia aquells diners, i, pel que sé, empadronar-se hauria de ser gratuït. Li vaig dir que no podia pagar-ho, i ella em va dir: «Només 50.» Vaig decidir pagar-li els 50 euros per cada persona, nosaltres som tres, però llavors es va equivocar en el meu nom. Li vaig demanar que m'ho corregís, però em va demanar 50 euros més, perquè, segons ella, ho havia d'enviar per correu. Allò ja em va semblar massa, i vaig decidir no fer-ho. [...] A l'adreça on em volien cobrar per l'empadronament, sempre em miraven amb mala cara, sobretot una altra inquilina que també hi vivia. Crec que ella també hi guanyava alguna cosa cobrant-me. Fins i tot conec persones que paguen 100 euros anuals per estar empadronades on viuen, i em sembla molt injust. Però jo no podia pagar perquè no treballo. M'ha costat moltíssim trobar feina perquè no tinc papers. Quan surt alguna feina petita, l'aprofito, però el camí ha estat molt dur. [...] Quan vaig passar per tot aquest procés d'empadronament, tant el meu com el del meu marit, em va colpejar molt que em demanessin diners. [...] Ara mateix, vivim tots tres —el meu marit, la nostra filla i jo— en una sola habitació dins d'un pis compartit amb altres persones. És complicat, perquè una cosa és compar-

tir un pis, però compartir habitació és molt diferent. A la nostra habitació hi som només nosaltres tres, mentre que a l'habitació del costat hi viu una altra parella. La convivència és difícil, especialment per l'ús dels espais compartits, com el bany i la cuina. Si intento dir alguna cosa sobre la falta de respecte, com quan em prenen el sabó o altres coses personals, em miren malament o em diuen que busqui un altre lloc. Però, on podria anar? Aquí és molt complicat trobar lloc per viure tres persones, i a sobre ens cobren per cada persona pels serveis de llum i aigua. [...]

La història de l'Iris mostra, d'alguna manera, les dificultats i les vulnerabilitats amb què les persones migrades s'enfronten en el seu intent d'empadronar-se i establir una vida digna en un nou país. De fet, aquest relat evidencia com el padró, que hauria de ser un dret accessible, es converteix en una barrera que fomenta la precarietat i facilita la discriminació. D'una banda, la protagonista del relat es veu obligada a pagar preus injustos pel simple dret a estar registrada, una situació que alguns aprofiten per obtenir benefici econòmic a costa de la necessitat d'empadronament de les persones migrades. Aquest abús reflecteix una explotació del sistema en què els tràmits administratius es transformen en una càrrega afegida per a aquestes persones. D'altra banda, experimenta la precarietat de l'habitatge i els efectes negatius en la seva salut i benestar emocional, conseqüència de la manca d'opcions assequibles i segures. Els espais compartits, com i en quines condicions aquests es comparteixen, el cost elevat del lloguer i les condicions de vida insalubres contribueixen a una situació de marginalització que limita la seva integració i estabilitat. A més, la falta de recursos i les condicions adverses tenen un impacte directe en la salut física i mental de la protagonista i la seva família, fet que demostra que aquestes dificultats van més enllà de les qüestions legals o administratives. Aquests fragments reflecteixen també el dolor i el sacrifici personal que ha hagut de patir en fugir de situacions de violència i inseguretat en el seu país d'origen. Malgrat tot, i a pesar de les adversitats amb què s'enfronten, veuen —i aquest és un tema que va apareixent en els diferents relats— aquest lloc com una oportunitat per construir una vida millor, tot i que la realitat diària estigui marcada per la precarietat, la discriminació i la falta de suport en l'accés al padró.

Relat 7. Antonio. Tornar a reconstruir-se

[...] La meva història comença a Barcelona, la ciutat on vaig créixer. Fa un temps, vaig arribar aquí, però la meva arribada va estar marcada per

una situació difícil. Un problema em va portar a complir una condemna a la presó, i quan en vaig sortir, em van deixar aquí. Mentrestant, el banc es va quedar amb la meua casa, i de cop i volta em vaig trobar completament sol. El més urgent per a mi era trobar feina i estabilitat per poder subsistir. Però res va ser fàcil. Vaig passar més d'un any intentant empadronar-me sense èxit, i sense estar empadronat, no podia accedir als serveis bàsics ni gestionar els meus assumptes de salut. Des del 2006, necessito seguiment mèdic, però, sense un metge de capçalera aquí, havia de viatjar sovint a un altre municipi a més de mitja hora de camí, cosa que em feia perdre dies de feina i dificultava la meua situació laboral. Quan vaig emmalaltir, vaig perdre la feina i vaig acabar vivint al carrer. [...] Per fi, un cop vaig estar empadronat, vaig poder començar a accedir als serveis socials i vaig trobar feina. Ara treballo en una empresa de seguretat i tinc un sostre on viure. Després de tot aquest temps lluitant, ara tinc un cert alleujament. Saber que puc menjar cada dia i que tinc les claus de casa és una gran victòria. Però el camí ha estat molt dur, i no tothom té la força per seguir endavant com jo ho vaig fer. El suport de les entitats socials ha estat crucial. Sense aquesta ajuda, hauria estat impossible per a mi reunir la documentació necessària i accedir als serveis. [...]

La història de l'Antonio ens mostra que en algunes ocasions les dificultats d'accés al padró no només les pateixen les persones estrangeres, sinó també algunes persones que, tot i haver nascut a Barcelona, com és el seu cas, a causa d'una situació de dificultat o sobrevinguda com entrar a presó, poden trobar-se en una situació de profunda vulnerabilitat. El protagonista del relat, després de complir una condemna i perdre casa seva, es troba en una situació de desemparament absolut. Sense empadronament, queda exclòs dels serveis bàsics, especialment els sanitaris, tot i tenir necessitats mèdiques regulars des de 2006. Aquesta manca d'accés posa en evidència la importància de l'empadronament com a porta d'entrada als drets i als serveis essencials, i com la seva absència pot agreujar la precarietat laboral i social. La seva situació empitjora fins al punt de perdre la feina i quedar-se al carrer. És només després de superar les traves de l'empadronament que pot accedir als serveis socials i estabilitzar la seva situació laboral i residencial. Aconseguir menjar i sostre diari representa per a ell un triomf després de llargues dificultats, però també mostra com d'inhumà pot ser el sistema quan exclou persones sense empadronament. Finalment, el paper de les entitats socials es revela com a essencial en el seu procés d'obtenir accés al padró i als serveis bàsics. Aquest suport extern li permet accedir a documents i serveis que per ell sol hauria estat impossible

d'obtenir, fet que posa de manifest la importància de les xarxes de suport per a persones en situacions límit com la seva.

Relat 8. Aissam. Una veu d'un migrant. Caminant per buscar una vida millor

[...] Quan vaig arribar a Espanya només tenia el passaport i el DNI marroquins; no vaig sol·licitar el NIE immediatament. En aquell moment, em van dir que no podia tenir la residència fins que passessin dos anys. Quan vaig arribar al pis, l'entitat que se n'ocupava va veure que ja havia complert els anys necessaris i vam intentar fer la sol·licitud de residència a Espanya. Ara ja puc tenir el meu primer NIE. Tot i això, sé que no sempre és tan fàcil; hi ha casos en què la gent ha d'esperar tres anys per fer la sol·licitud, però amb la nova llei són dos anys. Després de tot el recorregut per arribar a Espanya i de les dificultats per establir-me, encara hi ha molts entrebancs. Fins que no aconsegueixes el volant d'empadronament, no et poden assignar un metge al CAP. Per això, ens han d'acompanyar amb una autorització de l'entitat que ens ajuda per fer la sol·licitud, però sense el padró original els tràmits es queden parats. És com un cercle tancat: sense padró no pots tenir un NIE, i sense NIE et tanquen les portes a moltes oportunitats.

L'exemple de l'Aissam és una mostra de les complexitats burocràtiques amb què es troben les persones migrants en el procés d'empadronar-se i de posterior regularització de la seva situació. El protagonista explica com, malgrat haver complert amb el requisit temporal per sol·licitar la residència, encara s'enfronta a diverses barreres burocràtiques. Aquest procés no és només lent, sinó que sovint és complicat i inaccessible, especialment quan falten documents clau com el padró. Al final, la situació esdevé un cercle viciós: sense padró no es pot obtenir el NIE, i sense NIE es limiten moltes oportunitats d'integració i accés a serveis bàsics, com el sanitari. Això evidencia la importància del padró com una eina essencial per a la inclusió social i el dret a la salut, ja que sense aquest document les persones es troben excloses de serveis públics essencials. També es posa de manifest el paper de l'acompanyament a aquestes persones, un suport vital per poder navegar pels complexos tràmits administratius. Aquest acompanyament és imprescindible per a moltes persones en situació de vulnerabilitat, ja que sovint no poden avançar sense ajuda. Aquest relat reflecteix les dificultats amb què s'enfronten les persones migrants en el seu camí per assolir una vida digna, i com els requisits administratius esdeve-

nen obstacles significatius que retarden la seva estabilitat i la seva inclusió en el municipi on viuen.

Relat 9. Farid. Del meu país a la terra promesa

Quan vaig arribar a Espanya, un amic em va donar la benvinguda i em va ajudar a trobar el meu camí. Ja fa un any i mig que soc aquí, però cada dia se'm fa estrany i familiar alhora. En arribar, em vaig dirigir cap aquí, però establir-m'hi va resultar més difícil del que imaginava. Encara que la ciutat em cridava, vaig acabar empadronant-me en altres llocs. El meu primer padró va ser a Manlleu, on un amic em va deixar quedar durant un any sencer. Més endavant, un altre amic em va acollir i vaig empadronar-me a Sant Feliu de Pallerols. Ha estat un recorregut fet de canvis, però he anat trobant gent que m'ha donat suport i mai he hagut de pagar res. Tot i així, conec persones que han arribat a pagar fins a 600 euros per aconseguir un padró, i no sempre amb resultats. La situació amb la sanitat tampoc ha estat fàcil. Vaig aconseguir tenir metge al CAP d'aquí, però no tothom té la mateixa sort. Recordo un noi que vaig acompanyar al centre perquè no li volien assignar un metge, tot i que hi tenia dret. Només després de reclamar ens van atendre com calia. Però és evident que sense padró els tràmits són complicats. Quan vaig decidir venir a Espanya, pensava que seria molt més senzill. [...]

La història d'en Farid revela la complexitat del procés d'integració i com les xarxes de suport poden marcar una diferència significativa en l'experiència de les persones migrades. Mentre que ell ha pogut empadronar-se amb el suport d'amics, sense haver de pagar per aquest tràmit, reconeix la realitat contrastant d'altres persones migrants que han de fer front a costos inassolibles per obtenir el mateix dret. Aquest contrast evidencia una desigualtat estructural, en la qual el padró, en lloc de ser un dret universal i accessible, esdevé un privilegi per a aquells que tenen les connexions necessàries o els recursos econòmics. És a dir, el padró no acaba essent una eina per determinar la condició de veïnatge, de ciutadà, sinó que acaba sent un mecanisme que agreuja les situacions de precarietat. Al mateix temps, el relat posa de manifest una barrera addicional en l'accés a serveis bàsics com la sanitat, que es complica encara més sense el padró. Així, l'experiència d'en Farid reflecteix tant les possibilitats que ofereixen les xarxes de suport com les injustícies del sistema d'empadronament, en què la manca de connexions o recursos pot perpetuar situacions de precarietat i exclusió.

Per acabar, cal tenir en compte que els relats de vida exposats en aquest apartat ens han permès visibilitzar com l'empadronament, lluny de ser un simple tràmit administratiu, es converteix en una porta d'entrada o una barrera, i determina les oportunitats i els drets de les persones migrades. Aquests testimonis mostren també com les dificultats d'accés al padró sovint van lligades a la precarietat residencial i a condicions de vida que posen en risc la dignitat i el benestar de les persones. Moltes d'elles es veuen obligades a pagar per empadronar-se, a viure en habitacions compartides, espais amb falta de privacitat o habitatges que no compleixen les condicions mínimes, tot això agreujat per la manca de padró o la dificultat per aconseguir-lo, que limita l'accés a serveis bàsics. Al mateix temps, mostren la importància del suport i l'acompanyament com una forma d'afrontar les traves amb les quals es troben. Aquesta situació evidencia la necessitat d'una revisió de les pràctiques administratives i de més sensibilització per part de les institucions per garantir que el dret a l'empadronament i l'habitatge digne es converteixin en eines reals d'inclusió social i justícia.

Els relats reafirmen la importància de veure l'empadronament com un compromís amb la dignitat i el benestar de les persones migrades, i posen en relleu que no només s'ha de garantir l'accés al padró, sinó també les condicions de vida que permetin una vida digna i segura. En aquest sentit, quasi la totalitat dels relats mostren persones que se senten veïnes o veïns als seus municipis malgrat les circumstàncies. Una condició reconeguda legislativament que a la pràctica se'ls denega. Els protagonistes posen en evidència les dinàmiques de precarietat que arrossegueu degut a les dificultats d'accés al padró i mostren una realitat invisible que habitualment no és tinguda en compte. En paraules de la Cristina, una de les protagonistes: «Aquí, malgrat les dificultats, ens sentim lliures, i això és una cosa que no té preu. Continuarem lluitant, sense perdre l'esperança, sense defallir. Aquest desembre, aquest padró serà la nostra gran victòria, el primer pas cap a una vida plena aquí, i ens recorda que cada dia, encara que amb petites passes, estem construint una nova vida en aquesta terra que ens acull.»

5. El padró, una porta als drets?

Conclusions i reflexions finals

El diagnòstic realitzat sobre l'accés al padró a les comarques gironines parteix de la necessitat de visibilitzar les barreres amb què es troben les persones migrades, identificar bones pràctiques i sensibilitzar tant la ciutadania com les administracions sobre la importància d'aquest dret fonamental. Tal com hem observat durant aquest diagnòstic, el padró no només és un indicador de qui es considera veí o veïna d'un municipi, sinó també un termòmetre de la justícia social de cada territori. El nostre objectiu ha estat oferir una aproximació a l'estat actual de l'empadronament, identificar les limitacions i els obstacles existents, donar veu a les persones afectades per promoure la sensibilització, i proposar estratègies per integrar el padró com a mecanisme de justícia social en la lluita contra l'exclusió.

A través d'una metodologia combinada que inclou enquestes, entrevistes, grups de discussió i relats de vida, hem obtingut una imatge polièdrica de la realitat de l'empadronament a la demarcació de Girona. Aquesta anàlisi detallada ens ha permès aprofundir en les diferents dimensions de les dificultats d'accés al padró i oferir una visió integral que inclou tant les perspectives de les administracions com les experiències personals de les persones migrades. A partir d'aquesta recollida de dades, hem pogut observar com les barreres documentals, les dinàmiques administratives restrictives i la percepció social negativa influeixen en la possibilitat de les persones migrades de ser reconegudes oficialment com a veïnes dels municipis. Tal com s'indica en l'informe de la Fundació FICAT (2023), aquesta situació reclama reformes urgents en la gestió de l'empadronament per garantir que ningú quedi exclòs a causa de la seva situació residencial o administrativa.

Amb aquest diagnòstic, hem confirmat l'existència d'obstacles estructurals i, alhora, hem destacat l'impacte emocional i social d'aquestes barreres. A continuació, presentem cinc conclusions i reflexions finals que exploren com el

padró podria esdevenir, de manera efectiva i no merament simbòlica, una porta als drets per a les persones. És a dir, com podríem passar de veure-les com a individus que transiten pels nostres carrers a reconèixer-les com a veïnes.

Més barreres, menys padró. La cronificació de les dificultats d'accés

En les entrevistes i els grups de discussió eren recurrents els comentaris i debats al voltant de quan la dificultat d'accés al padró s'havia convertit en un problema per a moltes persones migrades. El cas és que aquestes dificultats s'arrossegueu des de fa anys, tot i que amb els discursos xenòfobs i contraris a la migració emergeixen amb més força i contundència. Però aquesta realitat que viuen moltes persones, la de no poder-se empadronar o trobar-se amb requisits difícils de complir o que dificulten el dret al padró, sembla que estigui ancorada en el temps. Les enquestes mostren que el 30 % de les entitats consideren que la dificultat per demostrar la residència és el principal obstacle per empadronar-se. A més, les comprovacions a domicili per part de la policia uniformada (35 % de les respostes) i la limitació del nombre de persones per domicili (21 %) també actuen com a barreres addicionals.

Al mateix temps, les entrevistes, els grups de discussió i els relats mostren que les dificultats d'accés al padró a les comarques gironines són especialment greus per a les persones en situació de vulnerabilitat, particularment les migrades, i que amb el temps, lluny de millorar, s'han fet cròniques, especialment en un context d'empitjorament del context social i de dificultats cada vegada més importants d'accés a l'habitatge. En alguns casos, l'exigència de demostrar la residència, les comprovacions a domicili freqüents, realitzades per policia uniformada en una gran part de les vegades, i els requisits documentals addicionals són obstacles que sovint exclouen aquestes persones del sistema. És a dir, hem pogut constatar com el padró pot passar de ser una porta a una barrera, fet que agreuja les desigualtats i que repercuteix en més dificultats d'accés al padró per a les persones migrades. Això és especialment evident en zones amb greus problemes d'accés a l'habitatge, on la precarietat residencial i les situacions de vulnerabilitat residencial accentuen les problemàtiques de l'accés al padró.

En definitiva, les desigualtats en l'accés al padró no només representen un obstacle administratiu, sinó que esdevenen una barrera estructural per a la inclusió social. Quan s'exclou persones del padró, se les priva d'una sèrie de

drets bàsics i serveis essencials que són fonamentals per a la seva integració i desenvolupament dins de la comunitat, com l'accés a l'educació, la salut i mostrar el seu arrelament. Aquesta exclusió no només afecta la situació individual de cada persona, sinó que també debilita el teixit social en conjunt, ja que es crea una divisió entre aquells que poden accedir plenament als drets i aquells que són deixats de banda. A més, aquesta barrera administrativa contribueix a perpetuar la precarietat i la vulnerabilitat de col·lectius ja marginats i cronifica una situació d'exclusió que limita les oportunitats d'inclusió i cohesió social. En definitiva, garantir un accés igualitari al padró és una qüestió no només de drets individuals, sinó de justícia social i d'una convivència més inclusiva i equitativa per a tothom. De fet, en les enquestes, tant els municipis com les entitats afirmen que les dificultats en l'accés al padró poden comportar un empitjorament dels serveis públics i una sobrecàrrega de l'Administració.

El cost de la invisibilitat: els efectes psicològics de la manca d'accés al padró

El 80 % de les entitats assenyalen que les persones migrades pateixen estrès, ansietat i inseguretat per la manca de padró. Al mateix temps, el 19 % de les entitats indiquen que les persones tenen problemes per dormir, concentrar-se o tenen canvis en l'estat d'ànim, i el 9 % assenyalen que fins i tot les persones acaben tenint quadres depressius o altres problemes de salut mental que requereixen medicació. Aquestes dades ens indiquen que les dificultats d'accés al padró no només afecten l'accés a drets i serveis bàsics, sinó que també tenen repercussions profundes en la salut mental i el benestar emocional de les persones afectades. Molts dels participants en les entrevistes i grups de discussió expressaven sentiments d'angoixa, estrès i ansietat davant la incertesa i la frustració de no ser reconeguts oficialment com a veïns del municipi. Aquesta situació de vulnerabilitat constant incrementa el risc de problemes de salut mental, ja que la manca de padró sovint limita l'accés a serveis sanitaris i socials, la qual cosa fa que moltes persones no rebin l'atenció necessària. A més, aquesta barrera administrativa contribueix a cronificar situacions de precarietat que impacten en la qualitat de vida dels individus, i crea una espiral de malestar que dificulta encara més la seva inclusió i el desenvolupament personal. Així, garantir un accés equitatiu al padró esdevé essencial per protegir el benestar i la salut de col·lectius vulnerables, i promoure una societat més justa i inclusiva.

Aquests problemes de salut, sovint, es prolonguen en el temps, ja que l'angoixa per no tenir padró fa que moltes persones es tanquin a casa, evitin sortir o socialitzar i, conseqüentment, redueixin l'activitat física i el contacte social. Aquesta situació d'aïllament forçat agreuja el sentiment de no pertinença, una sensació que mina la seva salut mental i emocional i que sovint desencadena un cercle de vulnerabilitat cada cop més difícil de trencar. Quan una persona no se sent part d'un lloc, el seu estat de salut pot deteriorar-se, ja que no troba el suport i els recursos que necessita per desenvolupar-se. Això no només empitjora la seva salut física i mental, sinó que també reforça el seu sentiment de desconexió i precarietat, cosa que dificulta encara més el seu procés d'inclusió a la comunitat.

Burocràcia excloent: drets restringits en un laberint administratiu

Davant d'aquest context, es fa evident la necessitat d'una revisió profunda dels protocols d'empadronament per garantir que siguin accessibles per a totes les persones, sense importar la seva situació residencial o socioeconòmica. Simplificar els processos administratius, uniformitzar la documentació requerida, establir sistemes de comprovació de domicili basats en la confiança en les persones i sensibilitzar el personal sobre el dret al padró són mesures essencials per introduir canvis que permetin trencar les barreres que s'han anat configurant els últims anys. També apareix en les entrevistes la recomanació d'una reforma en el règim jurídic, que data de 1997, per adaptar-lo a les realitats socials i migratòries actuals i reforçar el padró com a mecanisme de justícia social i d'inclusió. De fet, el 52 % dels municipis consideren que en els darrers anys han trobat més dificultats d'accés al padró, mentre que tan sols el 19 % consideren que el procés ha millorat.

El relat d'en David exemplifica l'impacte profund que pot tenir aquest laberint burocràtic en la vida quotidiana i en el benestar emocional de les persones migrades, i reflecteix com la complexitat dels tràmits l'ha fet sentir com un estranger en el seu propi entorn. Tot i haver obtingut feina i una certa estabilitat, la sensació de «no formar part del lloc» persisteix. Això posa de manifest que la barrera no és només administrativa; és una barrera social que invisibilitza i exclou, fet que genera una profunda afectació emocional i perpetua la idea que mai acabarà d'integrar-se del tot.

[...] Et demanen documents, contractes, i qualsevol excusa és bona per posar-te traves. Al final, t'has d'esforçar a cada pas, i fins i tot així sents

que no hi ha la voluntat d'ajudar. La discriminació no només es percep en les institucions, sinó també en la vida quotidiana. Recordo molts viatges en bus, en què em sento invisibilitzat. Quan entro i saludo, ningú respon, però quan una persona d'aquí puja i diu «hola», de sobte tothom es posa a saludar. Són petits gestos que, acumulats, et fan sentir un outsider, com si només poguessis observar un món del qual mai acabaràs de formar part. Amb el temps, vaig aconseguir feina en una botiga de mòbils. No la vaig buscar, va sorgir perquè un dia vaig ajudar una dona a triar un dispositiu, i el responsable de la botiga em va oferir treballar amb ell. Això em va donar estabilitat, però no va ser suficient per evitar la sensació que mai acabaria d'integrar-me del tot. He tingut la sort de conèixer bones persones aquí, catalans amb qui he fet amistat, però tinc clar que no soc un ciutadà com ells. Sé que no em tractaran com si hagués nascut aquí, i això pesa en el dia a dia. [...] Un arriba a un país nou buscant estabilitat i seguretat, però, en canvi, es troba amb barreres que li recorden constantment que, per molt que ho intenti, sempre serà «el de fora». Ara, amb els anys, tinc DNI i alguns drets bàsics, però la sensació d'estrangeria persisteix. [...]

Relat 2. David. Entre els tràmits i les esperances. Una lluita contra la burocràcia

Aquests obstacles constants no només dificulten l'accés a drets essencials, sinó que cronifiquen la sensació d'exclusió i deixen cicatrius profundes en l'autoestima i el benestar de les persones que intenten construir una nova vida. En aquest sentit, el 26 % de les entitats comenten que no estar empadronat dificulta l'accés als serveis socials, el 39 % que dificulta l'accés als serveis sanitaris i el 20 % que dificulta l'accés a l'educació. Així,

més enllà de les reformes administratives, és imprescindible abordar l'arrel social d'aquestes exclusions, ja que la sensació de «no pertànyer» afecta no només la salut mental, com hem apuntat anteriorment, sinó també la capacitat de les persones migrades per desenvolupar una vida plena i arrelada en la comunitat. De fet, en les enquestes, hem constatat que gran part de les comprovacions a domicili són realitzades per la policia local amb uniforme, un aspecte que també apareix de forma recurrent en les entrevistes i grups de discussió. Segons els participants, l'empitjorament de les condicions de vida i l'agreuament de les desigualtats socials han comportat més dificultats d'accés al padró. Actualment, moltes persones es troben en situació d'exclusió residencial o vivint en tipologies d'habitatge més precàries (relloguer d'habitacions, cabanes, infrahabitatges, pisos ocupats, etc.), fet que ha provocat que els serveis municipals es vegin col·lapsats. Els municipis que empadronaven en un domicili fictici han començat a aplicar criteris més restrictius, mentre que altres que no feien comprovacions de domicili les han començat a implementar. Així, observem com els criteris i requisits no només no garanteixen l'accés al padró, sinó que generen la sensació que les persones estan atrapades en un laberint administratiu del qual no se sap ben bé per on és la sortida.

La lluita per pertànyer al lloc que consideres casa

Una part important de les administracions municipals reconeix que la percepció social de la migració i les pressions polítiques influeixen en les decisions sobre l'empadronament. En alguns casos, aquesta pressió ha portat a l'aplicació de polítiques restrictives que dificulten l'accés al padró i promouen una visió negativa de les persones migrades. De fet, el 17 % de les entitats assenyalen tracte discriminatori o racista quan responen a les possibles irregularitats detectades en l'accés al padró. Al mateix temps, assenyalen que, segons qui va a empadronar-se, existeixen diferències de tracte. Segons les entitats, el 25 % de les diferències de tracte es deuen a la nacionalitat de les persones i el 28 % admeten que si les persones migrades van acompanyades d'una persona autòctona té un millor tracte. Aquestes dinàmiques, en lloc de facilitar la inclusió social, tendeixen a generar una «bipolarització» dins dels municipis i afavoreixen l'estigmatització i el rebuig.

[...] El padró és la clau per viure una vida digna i plena aquí, però, malauradament, per a molts de nosaltres ha estat, i encara és, una lluita constant per aconseguir el reconeixement. Sé que encara queda molt per fer, i no

només per part de les institucions, sinó també per part de tots nosaltres. La responsabilitat és mútua: jo he de fer l'esforç per integrar-me, però la societat també ha de fer el seu esforç per acollir i garantir els drets bàsics a tothom. Mirant enrere, puc veure clarament com el tema del padró ha estat una lluita de supervivència, una batalla per obtenir la dignitat i l'accés a serveis bàsics. [...]

Relat 1. Aziz. Els drets no s'agafen, no es demanen, s'arrenquen, no es pidolen

Algunes de les persones entrevistades, com l'Aziz, ens parlaven d'aquesta sensació d'estranyesa que experimenten els que es troben amb dificultats per empadronar-se degut al seu origen. De fet, en les entrevistes i grups de discussió, sorgia recurrentment un comentari bastant acceptat per tothom: en funció de qui atengui la persona, l'experiència pot variar molt, i fa que alguns visquin el procés de manera més fluida i altres, amb moltes traves. Això fa que, de vegades, la qüestió deixi de ser només un dret objectiu per convertir-se en quelcom subjectiu, discriminatori i arbitrari. Aquest fenomen s'ha apoderat d'algunes administracions, en què la visió negativa envers les persones migrades ha anat calant de forma progressiva. Tal com s'apunta a les enquestes, la percepció negativa de la migració contribueix, en part, a les dificultats d'accés al padró.

Això provoca conseqüències importants, especialment per a les persones que han desenvolupat un procés migratori i es troben en situació de vulnerabilitat. Quan es volen inscriure en el padró municipal, sovint es troben amb obstacles administratius que dificulten o fins i tot impedeixen aquest procés. Les dificultats d'accés al padró posen en evidència una realitat que fins fa poc era poc visible: la discriminació, que acaba revelant les disfuncions estructurals d'un sistema que no és capaç de garantir de manera efectiva els drets de tota la població, especialment en un context de creixents tensions econòmiques i socials.

Així doncs, les persones migrades són persones amb drets reconeguts, però amb limitacions per al seu exercici ple. És a dir, tenen drets, però sovint amb la condició de demostrar constantment el seu compromís d'integració sense que es considerin les seves pròpies aspiracions. Aquest procés les fa participants d'una societat que, alhora, limita el seu accés real a les funcions i decisions

socials, i a l'ús del patrimoni públic. Tal com hem vist de forma reiterada, les persones migrades acaben sent discriminades en un lloc que, malgrat tot, consideren casa.

Aquest padró t'ha de permetre utilitzar els teus drets, llavors tu ja estàs discriminant aquella persona, l'estàs classificant d'una determinada persona, l'estàs com excloent de... institucionalment de la participació en la vida pública. (E-SM-17)

Projectes truncats, esperances en suspens: la lluita per la dignitat i el reconeixement

Els resultats del diagnòstic posen de manifest una realitat dolorosa per a moltes persones migrades que, malgrat la seva integració i les seves aportacions a la comunitat, continuen vivint en la incertesa i sense el reconeixement administratiu que els permetria avançar. La manca de padró o l'absència de regularització converteixen aquestes persones en habitants invisibles, atrapades en una situació de provisionalitat que limita les seves opcions i les condemna a la precarietat laboral i social. No obstant, com reflecteix la història de la Margarita, l'esperança i la voluntat de tirar endavant romanen intactes. En aquest sentit, cal apuntar que sovint les persones sostenen projectes de vida que queden en suspens, plans de futur que esperen un reconeixement administratiu per a prosperar. Malgrat les traves burocràtiques i el rebuig social que, de vegades, pateixen, mantenen l'esperança de regularitzar-se per poder construir un futur més estable per a elles i per a les seves famílies. Les seves expectatives, com la de trobar una feina amb drets, portar els seus fills al país d'acollida o tenir un lloc propi que puguin anomenar casa són ambicions que xoquen amb una realitat marcada per la precarietat. En aquest sentit, el 40 % de les entitats indiquen que realitzen acompanyament administratiu a les persones migrades, mentre que el 28 % ofereix assessorament legal i el 23 % suport emocional. Aquesta dada ens indica la dependència excessiva de les persones vers les entitats socials i els seus serveis d'assessorament.

Aquestes històries ens recorden que, malgrat les dificultats, les persones continuen lluitant en silenci, amb una perseverança admirable, acompanyades sovint d'entitats, persones o fins i tot d'administracions públiques de municipis. Els seus projectes, tot i estar temporalment truncats, esperen el moment adequat per tornar amb força, sostenint-se en una resiliència que desafia les

barreres institucionals i els prejudicis. Aquests relats apel·len a una responsabilitat col·lectiva: treballar per una societat que ofereixi veritables oportunitats d'inclusió i reconeixement, en què ningú no hagi de viure a l'ombra, sense veu ni drets, en el lloc que considera casa seva.

[...] La meua esperança és aconseguir els papers aviat i poder moure'm amb llibertat, tenir un lloc que pugui anomenar casa meua i, finalment, portar els meus fills amb mi. M'agradaria trobar una feina en què es respectin els meus drets, amb un salari just, seguretat social i vacances. Sé que és possible, i treballa cada dia amb aquesta esperança. Per ara, continuo cuidant l'avi, encara que sense contracte, i espero que la situació canviï. M'he acostumat a viure així, a adaptar-me i a esperar. M'he adonat que aquí hi ha molta gent que no comprèn la nostra realitat, què significa deixar-ho tot i començar de zero en un país desconegut. Som molts els que venim buscant una vida millor, i tot el que volem és una oportunitat, sense discriminacions ni judicis. La meua prioritat ara és regularitzar-me, i quan això passi, sé que podré començar a construir una nova vida per a mi i per als meus fills, amb la tranquil·litat de saber que estic legalment aquí i que podré oferir-los un futur millor.

Relat 3. Margarita. Entre la nostàlgia i la lluita: una batalla silenciosa

Per acabar, el padró, doncs, hauria de configurar-se o pensar-se com una porta d'entrada oberta als drets. Quan es nega o es dificulta l'accés al padró, el missatge que es transmet a la persona afectada és clar: no se la reconeix com a veïna del municipi, i, per tant, ens trobem davant de la denegació de la seva condició de ciutadana. Aquesta manca de reconeixement oficial implica que, per al municipi, aquestes persones no existeixen, malgrat que, en la realitat, viuen i participen en la comunitat en condicions precàries, ja sigui vivint en habitacions rellogades, en infrahabitatges, dormint al carrer, en cabanes, en vehicles o en altres llocs. Aquesta situació agreuja les condicions de les persones que es troben en situació d'exclusió residencial, ja que, en no poder obtenir el padró, perden l'accés a drets bàsics i serveis essencials que podrien millorar significativament la seva situació.

En paraules de l'Aziz: «Aquesta manca de reconeixement t'obliga a viure al marge i, en el meu cas, a sobreviure amb feines precàries i jornades laborals eternes que només em permetien cobrir les despeses bàsiques.» Així doncs, el

padró es revela com un element clau no només per a la condició de veïnatge, sinó també per a la inclusió social i el reconeixement formal de les persones més vulnerables dins del sistema de drets i serveis públics. En definitiva, una porta no només als drets sinó també a la pertinença de les persones al seu municipi, el lloc que consideren casa.

6. Resum executiu. L'accés al padró a la demarcació de girona en dades

Amb aquest apartat final, pretenem oferir un resum executiu dels punts més rellevants identificats en el diagnòstic sobre l'accés al padró a les comarques gironines. A través de deu grans idees, es recullen els aspectes més destacats de l'anàlisi a partir de les dades de les enquestes, incloent-hi els principals reptes, desigualtats i necessitats detectats, així com exemples de bones pràctiques i recomanacions per a la millora del sistema actual. Aquest resum executiu té com a objectiu proporcionar una visió clara i sintetitzada dels elements clau de l'estudi per facilitar-ne la comprensió i orientar les accions futures en l'àmbit de l'empadronament i la justícia social a la demarcació.

D'entrada, un dels aspectes que genera més consens en les entrevistes, grups de discussió i relats de vida és el pessimisme en relació amb les expectatives de millores en l'accés al padró de cara al futur. De fet, en les enquestes, el 75 % de les respostes de les entitats i el 48 % de les respostes dels municipis consideren que és gens probable o poc probable que millori la gestió i l'accés al padró. Tot i que els municipis semblen més optimistes, cal tenir en compte que el 30 % no ho veuen probable ni improbable, és a dir, resten a l'expectativa. Aquestes dades ens mostren la crua realitat de l'accés al padró a la demarcació de Girona, una problemàtica cronificada que requereix una atenció especial en els pròxims anys. Del diagnòstic sorgeixen algunes idees clau que poden ajudar a entendre quins són els problemes que generen consens i quins són els aspectes en què cal incidir per promoure una demarcació amb més justícia social.

- 1. Les dificultats en l'accés al padró: una realitat persistent.** El 52 % dels municipis indiquen que, en els darrers anys, l'accés al padró ha esdevingut més complicat, mentre que només el 19 % perceben una millora en el procés. Així, les dificultats per empadronar-se a les comarques gironines no es poden considerar un problema temporal, sinó un fenomen estructural que s'ha anat consolidant al llarg del temps. Aquestes barreres no només representen un obstacle administratiu, sinó que han esdevingut un factor determinant per a la inclusió social, amb impactes directes en l'accés a drets i serveis bàsics. Concretament, el 26 % de les entitats assenyalen que la manca d'empadronament dificulta l'accés a serveis socials; el 39 %, a serveis sanitaris, i el 20 %, a l'educació.

2. **L'esclat de la bombolla del domicili fictici.** En situacions d'exclusió residencial, l'ús de domicilis ficticis pot esdevenir no només un recurs sinó una garantia per a les persones d'accedir al padró, però no sempre és aplicat, i fins i tot alguns municipis que l'aplicaven sense restriccions estan posant criteris o estan impulsant protocols que el limiten o que el restringeixen. El 52 % dels municipis admeten que l'apliquen amb restriccions, mentre que només un 11 % l'apliquen sense restriccions. Al mateix temps, el 32 % de les entitats comenten que no s'empadrona les persones en situació d'exclusió residencial als seus municipis respectius. Així mateix, en les entrevistes i grups de discussió una gran part dels participants reconeixien que determinats municipis que havien aplicat sense restriccions l'ús de domicilis ficticis, ara havien posat criteris o l'havien restringit per l'acumulació de persones empadronades en equipaments municipals.
3. **La precarietat de l'habitatge i l'accés al padró: dues cares de la mateixa moneda.** El 23 % de les entitats comenten que es denega el padró per problemes amb la verificació de residència, mentre que el 21 % admeten que es denega per excedir el nombre màxim de persones al domicili. Al mateix temps, els municipis admeten que les principals dificultats per empadronar els darrers anys es deuen a l'increment de població sense domicili fix o en situació irregular (51 %). Així mateix, es considera l'empitjorament de l'accés a l'habitatge la principal causa que explica l'augment de dificultats d'accés al padró. La precarietat de l'habitatge, que es tradueix en relloguer d'habitacions, el pagament per estar empadronat en un domicili sense viure-hi, amb la inseguretat que això genera, i la proliferació de màfies que es lucren de les dificultats d'accés al padró tenen una relació directa amb el dret a l'habitatge.
4. **L'ús abusiu de les comprovacions a domicili.** Un dels aspectes que crida més l'atenció del treball de camp és l'ús, sovint abusiu, que es fa de la comprovació a domicili i que no respon a un protocol, sinó a una pràctica generalitzada. El 37 % de les comprovacions, segons els municipis, les fa la policia local amb uniforme, mentre que el 15 % les fa serveis socials i només a un parell de domicilis les fa l'agutzil o mitjançant carta certificada. Al mateix temps, en les entrevistes apareixen dues realitats. Per una banda, els municipis que tenen taules de coordinació de padró en què estableixen protocols i en què s'acorda en quins casos concrets es fa la

comprovació de domicili per part de la policia local uniformada. Aquests casos acostumen a ser casos d'ocupacions en què les recomanacions tècniques consideren que cal una intervenció diferent. Per altra banda, de les entrevistes i els grups de discussió emergeix la percepció que moltes vegades aquestes comprovacions són gratuïtes i a més poden comportar problemes a les persones. En casos residuals, i puntuals, es detecten experiències en les quals la policia local dona cita a la Policia Nacional a persones en situació irregular, amb tot el que això pot comportar.

5. **L'auge de discursos contraris a la migració que se situen per sobre de la llei del padró.** El 59 % dels municipis es mostren totalment d'acord o bastant d'acord que la percepció social sobre la immigració influeix en les decisions o dificultats a l'hora de gestionar les sol·licituds d'empadronament. A més, el 31 % admeten pressions polítiques per no aplicar l'empadronament en domicili fictici. Al mateix temps, el 71 % de les entitats es mostren totalment d'acord o bastant d'acord que la percepció social sobre la immigració influeix en les dificultats d'accés al padró. Tot i que la llei del padró és molt clara, i la majoria de persones entrevistades i grups de discussió posen damunt de la taula la claredat i manca de marge a la lliure interpretació, és freqüent que apareguin traves i dificultats sobretot per a les persones estrangeres. En aquest

sentit, l'auge de l'extrema dreta i la seva entrada en poblacions concretes de la demarcació i l'assimilació dels seus discursos en molts altres municipis fan que ens trobem davant una realitat difícil d'abordar.

6. **Pressió, aïllament, angoixa i ansietat: les conseqüències per a les persones migrades.** Les dificultats d'accés al padró tenen un impacte directe en el benestar emocional i en la salut de les persones afectades. El 80 % de les entitats assenyalen que les persones migrades pateixen estrès, ansietat i inseguretat per la manca de padró. Tal com hem vist en els relats de vida, això acaba tenint repercussions en la seva salut i provoquen un sentiment d'aïllament que pot cronificar la seva situació de vulnerabilitat i exclusió. Al mateix temps, el 19 % de les entitats indiquen que les persones tenen problemes per dormir, concentrar-se o tenen canvis en l'estat d'ànim, i el 9 % assenyalen que fins i tot les persones acaben tenint quadres depressius o altres problemes de salut mental que requereixen medicació.
7. **Les conseqüències per als municipis: més exclusió i més sobre-càrrega dels serveis.** La principal conseqüència per als municipis és un empitjorament en la qualitat dels serveis que ofereix a la ciutadania, acompanyat d'un augment de les situacions d'exclusió social. Les entitats socials alerten que les dificultats d'accés al padró comportaran un augment de les situacions d'exclusió social (22 %), mentre que un 13 % admeten que impacta de forma negativa en els serveis que s'ofereixen a la ciutadania. Al mateix temps, el 28 % dels municipis admeten que les dificultats d'accés al padró comporten més exclusió social i el 14 % admeten que repercuteix en una pèrdua d'ingressos a causa de la reducció de la població que viu al municipi.
8. **La discriminació i el racisme com a causa de les dificultats en l'accés al padró: una realitat preocupant.** El 17 % de les entitats assenyalen tracte discriminatori o racista quan es demana que s'indiquin les irregularitats detectades en l'accés al padró. Al mateix temps, assenyalen que, segons qui va a empadronar-se, existeixen diferències de tracte. Segons les entitats, el 25 % comenten que les diferències de tracte es deuen a la nacionalitat de les persones i el 28 % afirmen que és diferent si es va acompanyat o no d'una persona autòctona. Aquesta realitat es fa molt present en les entrevistes i els relats de vida, en què fins i tot hi ha persones que parlen directament que hi ha municipis on es facilita l'ac-

cés al padró, però que el tracte del personal tècnic de l'oficina d'atenció al ciutadà és discriminatori, amb actituds racistes, fins a arribar al punt de negar el padró en alguns casos. Aquesta discriminació no només és percebuda com un obstacle que limita l'accés al padró, fet que crea un sentiment d'exclusió en les persones que consideren el municipi com la seva llar, sinó que també genera un tracte desigual i obertament racista.

9. Molts protocols, més barreres. Malgrat que en alguns municipis s'han establert protocols que faciliten l'accés al padró, del treball de camp emergeix la necessitat urgent de reformes en els protocols d'empadronament. Les persones entrevistades i els grups de discussió posen de manifest la necessitat de simplificar els processos administratius, revisar els requisits documentals i continuar sensibilitzant el personal sobre el dret al padró. El 40 % de les entitats indiquen que realitzen acompanyament administratiu a les persones migrades, el 28 % que fan assessorament legal i el 23 % que donen suport emocional. Això ens indica la dependència excessiva de les persones de les entitats socials i dels seus serveis d'assessorament. Al mateix temps, els municipis posen damunt de la taula la necessitat d'augmentar els recursos humans o econòmics per gestionar les demandes d'accés al padró. Aquest aspecte sorgeix de forma clara en grups de discussió i en entrevistes amb els perfils més vinculats a l'Administració pública, i, de fet, en algun cas esmenten la gran complexitat amb la qual es troben actualment per gestionar situacions que defineixen com més complexes i més difícils. Una altra vegada tornen a posar el focus en la precarietat en l'habitatge.

10. Tot i les barreres, certa esperança. Per acabar, tot i les barreres existents i aquesta sensació de cronificació del problema d'accés al padró, emergeixen o s'identifiquen bones pràctiques que es podrien replicar senzillament a tota la demarcació. De fet, no hem trobat cap comarca on no s'apliquin algunes d'aquestes bones pràctiques. Probablement, caldria crear taules supracomarcals per tal de posar en comú no només els problemes, sinó també els aspectes que s'estan fent bé. En aquest sentit, cal destacar la figura de la Sindicatura de Greuges, les taules de coordinació del padró, la garantia d'accés a la sanitat facilitant targeta sanitària o l'assessorament i acompanyament, en molts casos fins i tot personalitzat, que realitza l'Administració pública i també algunes entitats a municipis i a persones migrades.

7. Referències bibliogràfiques

ENTITATS CATALANES D'ACCIÓ SOCIAL (2024). *L'empadronament a Catalunya: vulneració d'un dret i una obligació*. Barcelona: ECAS. També disponible en línia a: <https://acciosocial.org/wp-content/uploads/2024/06/Lempadronament-a-Catalunya_vf.pdf>.

FUNDACIÓ FICAT; COORDINADORA OBRIM FRONTERES (2023). *Informe sobre l'accés al padró a l'Àrea Metropolitana de Barcelona*. Barcelona: FICAT. També disponible en línia a: <https://mcusercontent.com/11112e09082f13dc2acea29b4/files/fc4cc946-e8c8-3d11-b3e8-c65f64fa6dbf/INFORME_FINAL_AMB_ANEXES_DEF.pdf>.

GEDDES, A.; SHOLTEN, P. (2016). *The politics of migration and immigration in Europe*. Londres: Sage.

INSOCAT (2024) [Barcelona: Entitats Catalanes d'Acció Social], núm. 17: *Cronificació de la pobresa i creixement de la precarietat*. També disponible en línia a: <https://acciosocial.org/wp-content/uploads/2024/04/ECAS_INSOCAT17_digital.pdf>.

PONCE SOLE, Juli; ORIOL, Amaya (2021). *El dret a ser empadronat i la bona administració: Legalitat, polítiques públiques i bones pràctiques* [en línia]. Fòrum de Síndics i Síndiques, Defensors i Defensores Locals de Catalunya. <<https://sindicatureslocals.cat/monografia-el-dret-a-ser-empadronat-i-la-bona-administracio-resum-executiu/>>.

8. Annexos

Annex 1. Codificació de perfils i abreviatures utilitzades

Per garantir la privacitat dels participants i una anàlisi estructurada de les dades recollides en aquest diagnòstic, s'ha seguit un sistema de codificació per perfils que permet identificar les aportacions sense comprometre la identitat personal. Aquest sistema es compon dels elements següents.

1. Tipus de font:
 - E: fa referència a les entrevistes individuals.
 - GD: fa referència als grups de discussió.
2. Perfil del participant: representat per una abreviatura específica per a cada tipus de rol o implicació dins del diagnòstic (vegeu la taula 1).
3. Número de participant dins del grup o perfil per diferenciar entre diversos membres en una mateixa sessió de grup de discussió o dins d'un perfil.
4. Número d'identificador: cada participant té un número únic dins del perfil per evitar duplicitats i garantir una organització clara de les dades.

Exemples de codificació:

- E-TAI-01-01: representa una entrevista amb la primera tècnica d'acollida i immigració, participant número 1.
- GD-SIND-01-02: identifica el segon participant dins del grup de discussió amb síndics i síndiques, sessió número 1.

Abreviatura	Perfil
TAI	Tècnica d'Acol·lida i Immigració
TA	Tècnica d'Habitatge
TI	Tècnica d'Inserció Laboral
PS	Psicòloga
CP	Càrrec Polític
TR	Tècnica de Centres Residencials
TP	Tècnica de Padró
SM	Secretari Municipal
ME	Membre d'Entitat
SIND	Síndic o Síndica
JUR	Jurista

Taula 1. Abreviatures dels perfils utilitzats en la codificació

Aquest annex ofereix una guia de consulta per a comprendre la codificació de les intervencions citades en el diagnòstic i assegurar una lectura clara i organitzada dels resultats.

Annex 2. Preguntes de l'enquesta dirigida a municipis i entitats

En aquest annex, es facilita les preguntes de l'enquesta dirigida a municipis i a entitats. Les enquestes han estat dissenyades amb l'objectiu de captar la visió tant de les administracions municipals com de les entitats i persones que han experimentat dificultats en el procés d'empadronament.

Enquesta dirigida als municipis (Administració pública)

1. Perfil de la persona que respon l'enquesta

- a) Secretari municipal
- b) Tècnic d'habitatge
- c) Tècnic d'acollida
- d) Tècnic de padró
- e) Polític
- f) Altres (especifiqueu):

2. Mida del municipi:

- a) Menys de 1.000 habitants
- b) Entre 1.001 i 5.000 habitants
- c) Entre 5.001 i 10.000 habitants
- d) Entre 10.001 i 20.000 habitants
- e) Més de 20.000 habitants

3. Comarca:

- a) L'Alt Empordà
- b) El Baix Empordà
- c) La Garrotxa
- d) El Gironès
- e) El Pla de l'Estany
- f) El Ripollès
- g) La Selva
- h) La Cerdanya

4. Quins documents es requereixen per formalitzar l'empadronament al vostre municipi? (Podeu seleccionar més d'una opció.)

- a) DNI o NIE o passaport
- b) Contracte de lloguer o de propietat
- c) Autorització del propietari
- d) Certificat d'habitabilitat
- e) Altres (especifiqueu):

5. Quins són els obstacles més comuns que es troben les persones per empadronar-se al vostre municipi? (Podeu seleccionar més d'una opció.)

- a) Cita prèvia no immediata o àgil
- b) Requisits documentals addicionals
- c) Verificació de la residència mitjançant inspecció
- d) Limitació del nombre màxim de persones per domicili
- e) Altres (especifiqueu):

6. Aplicació de l'empadronament social per a persones sense domicili fix:

- a) Es practica, sense restriccions
- b) Es practica, però amb restriccions
- c) No es practica
- d) Altres (especifiqueu):

7. On s'empadronen les persones que es troben en situació d'exclusió residencial? (Podeu seleccionar més d'una opció.)

- a) En domicili fictici de l'ajuntament
- b) En domicili fictici dels serveis socials
- c) En algun equipament, entitat o alberg municipal
- d) No se les empadrona
- e) Altres (especifiqueu):

8. Quant tarda una persona a empadronar-se al vostre municipi?

- a) Menys de 3 mesos
- b) Més de 3 mesos
- c) Variable segons el cas

9. En quins casos el vostre municipi ha denegat o ajornat un empadronament en els darrers dos anys? (Podeu seleccionar més d'una opció.)

- a) Manca de documentació necessària
- b) En casos en què el nombre màxim de persones per domicili superi el recomanat
- c) Dificultats per verificar la residència
- d) Altres (especifiqueu):

10. Heu trobat dificultats o canvis significatius en el procés d'empadronament en els darrers anys?

- a) Sí, hem trobat més dificultats
- b) No, no hi ha hagut canvis significatius
- c) Sí, però han estat millores en el procés
- d) Altres (especifiqueu):

11. Si heu trobat dificultats en els darrers anys, quines han estat les causes principals? (Podeu seleccionar més d'una opció.)

- a) Canvis en la normativa estatal o autonòmica
- b) Increment de la població sense domicili fix o en situació irregular
- c) Pressions per part dels responsables polítics locals o regidors de l'oposició
- d) Pressions per part de la comunitat o altres entitats
- e) No he detectat dificultats
- f) Altres (especifiqueu):

12. Com interpreteu i apliqueu la normativa relativa al padró en domicili fictici al vostre municipi?

- a) Es permet empadronar-se en un domicili fictici sense restriccions
- b) Es permet, però només en casos justificats pels serveis socials
- c) No es permet, excepte en casos excepcionals
- d) No es permet
- d) Altres (especifiqueu):

13. Quins considereu que són els motius principals que utilitzen els municipis per no aplicar l'empadronament en domicili fictici? (Podeu seleccionar més d'una opció.)

- a) Excés d'empadronaments acumulats en edificis municipals
- b) Canvis en les normatives o directrius internes
- c) Pressió política
- d) Pressió social
- e) Manca de recursos humans o econòmics per gestionar-ho
- f) No ho sé
- g) Altres (especifiqueu):

14. Creieu que deixar d'aplicar l'empadronament en domicilis ficticis està relacionat amb la preocupació per l'efecte crida?

- a) Gens d'acord
- b) Poc d'acord
- c) Ni d'acord ni en desacord
- d) Bastant d'acord
- e) Totalment d'acord

15. En quins casos es fa la comprovació del lloc de residència? (Podeu seleccionar més d'una opció.)

- a) En casos de persones estrangeres sense DNI
- b) En casos de persones sense documentació acreditativa de residència
- c) En casos de persones en situació de vulnerabilitat (sense llar, ocupants, etc.)
- d) Sempre es fa comprovació independentment del cas
- e) No es fa comprovació en cap cas
- f) Altres (especifiqueu):

16. Quins requisits aplica el vostre municipi per fer la comprovació de domicili de la persona que vol empadronar-se?

- a) Enviament de carta certificada
- b) La comprovació la fa serveis socials
- c) La comprovació la fa la policia local amb uniforme
- d) La comprovació la fa la policia local sense uniforme
- e) La comprovació la fa personal administratiu
- f) No es fa cap comprovació
- g) Altres (especifiqueu):

17. Quines repercussions creieu que podria tenir la restricció d'accés al padró per al municipi? (Podeu seleccionar més d'una opció.)

- a) Augment de l'exclusió social
- b) Empitjorament de la cohesió social al municipi
- c) Pèrdua d'ingressos per la reducció de població oficial
- d) Dificultats per a les persones d'accedir a serveis bàsics (sanitat, educació, etc.)
- e) Altres (especifiqueu):

18. Què pot comportar que hi hagi dificultats d'accés al padró al vostre municipi? (Podeu seleccionar més d'una opció.)

- a) Augmenta la càrrega sobre els serveis municipals
- b) Poden incrementar-se els fraus en l'empadronament
- c) Pot col·lapsar l'accés o les sol·licituds a ajudes socials
- d) Es pot traduir en menys serveis per a la ciutadania
- e) No comporta res per al municipi
- f) Altres (especifiqueu):

19. Creieu que la percepció social sobre la immigració influeix en les decisions o dificultats a l'hora de gestionar les sol·licituds d'accés al padró municipal?

- a) Gens d'acord
- b) Poc d'acord
- c) Ni d'acord ni en desacord
- d) Bastant d'acord
- e) Totalment d'acord

20. Creieu que en el futur es millorarà la gestió i l'accés al padró per a les persones que actualment tenen dificultats?

- a) Gens probable
- b) Poc probable
- c) Ni probable ni improbable
- d) Bastant probable
- e) Molt probable

21. Què creieu que es podria millorar en el procés d'empadronament al vostre municipi?

[Resposta oberta]

22. Heu implementat alguna mesura per facilitar l'empadronament?

[Resposta oberta]

Enquesta dirigida a entitats i persones que han passat pel procés d'empadronament

1. Quin dels perfils següents descriu millor la teva situació? (Selecciona una opció.)

- a) Representant d'una entitat social o ONG
- b) Voluntari d'una entitat social o ONG
- b) Persona particular

c) Altres (especifica):

2. Quina comarca de la demarcació de Girona és en la que més sovint intervens, on tens més activitat o has sol·licitat l'empadronament?

- a) L'Alt Empordà
- b) El Baix Empordà
- c) La Garrotxa
- d) El Gironès
- e) El Pla de l'Estany
- f) El Ripollès
- g) La Selva
- h) La Cerdanya

3. Podries indicar la mida del municipi on intervens més sovint, on tens més activitat o has sol·licitat l'empadronament?

- a) Menys de 1.000 habitants
- b) Entre 1.001 i 5.000 habitants
- c) Entre 5.001 i 10.000 habitants
- d) Entre 10.001 i 20.000 habitants
- e) Més de 20.000 habitants

4. Quin tipus de suport vas oferir com a entitat durant el procés d'empadronament? En cas de ser una persona, quin tipus de suport vas necessitar durant el procés d'empadronament? (Pots seleccionar més d'una opció.)

- a) Assessorament legal
- b) Acompanyament administratiu
- c) Suport emocional
- d) Cap suport extern
- e) Altres (especifica):

5. Quines dificultats et vas trobar en el procés d'empadronament? (Pots seleccionar més d'una opció.)

- a) Requisits documentals difícils de complir
- b) Dificultat per obtenir cita prèvia
- c) Dificultat/manca d'accés a la informació sobre el procés d'empadronament

- d) Tracte discriminatori per part del personal municipal
- e) Exigència de documents addicionals no previstos
- f) Dificultat per demostrar la residència (per exemple, en habitatge ocupat o rellogat)
- g) Altres (especifica):

6. Estar empadronat és un requisit indispensable per a obtenir cita per als serveis socials?

- a) Sí
- b) No
- c) No ho sé

7. En el cas de persones que has acompanyat i els hagin denegat l'empadronament o en cas de ser una persona a qui et van denegar l'empadronament, quins van ser els motius? (Pots seleccionar més d'una opció.)

- a) Per documentació insuficient
- b) Per problemes amb la verificació de residència
- c) Per excedir el nombre màxim de persones al domicili
- d) Per negar la possibilitat de presentar la sol·licitud
- e) No acceptació de sol·licitud al registre
- f) No, no es va denegar i la persona es va poder empadronar o em vaig poder empadronar
- g) Altres (especifica):

8. Com es fa la comprovació del domicili de la persona que vol empadronar-se en el municipi en què has volgut empadronar-te o en el que atens o acompanyes persones?

- a) S'envia una carta certificada
- b) La comprovació la fa serveis socials
- c) La comprovació la fa la policia local amb uniforme
- d) La comprovació la fa la policia local sense uniforme
- e) La comprovació la fa personal administratiu de l'ajuntament
- f) No es fa cap comprovació
- g) Altres (especifica):

9. Quins documents són els que es demanen de forma més habitual per empadronar-se? (Pots seleccionar més d'una opció.)

- a) DNI, NIE o passaport
- b) Contracte de lloguer o de propietat
- c) Autorització del propietari
- d) Certificat d'habitabilitat
- e) Informe dels serveis socials del municipi
- f) No s'exigeix cap document
- g) Altres (especifica):

10. En quina situació viuen les persones que no tenen accés a l'empadronament? Si ets una persona, en quina situació vius? (Pots seleccionar més d'una opció.)

- a) Habitatge ocupat
- b) Habitatge rellogat
- c) Habitació rellogada sense contracte
- d) Sense llar (al carrer)
- e) Allotjament temporal (per exemple, en albergs)
- f) Domicili no fix
- g) Habitatge sense cèdula d'habitabilitat
- h) En un vehicle (cotxe, caravana)
- i) A casa de familiars
- j) A casa d'amics
- k) Altres (especifica):

11. On s'empadronen les persones que es troben en situació d'exclusió residencial? (Pots seleccionar més d'una opció.)

- a) En domicili fictici de l'ajuntament
- b) En domicili fictici dels serveis socials
- c) En algun equipament, entitat o alberg municipal
- d) No se les empadrona
- e) Altres (especifica):

12. En quins casos has vist que es fa una comprovació del lloc de residència? En cas de ser una persona, pots seleccionar en quina condició estaves quan es va fer la comprovació del lloc on vivies? (Pots seleccionar més d'una opció.)

- a) En cas de persones sense DNI o NIE o passaport
- b) En cas de persones en habitatges ocupats o rellogats
- c) En cas de persones sense domicili fix (per exemple, sense llar)
- d) Sempre es fa comprovació independentment del cas
- e) No es fa cap comprovació
- f) Altres (especifica):

13. Has detectat diferències en funció de qui va a empadronar-se?

- a) Sí, hi ha diferències
- b) No, no hi ha diferències
- c) No ho sé

14. En cas que hi hagi diferències, quines són les diferències detectades? (Pots seleccionar més d'una opció.)

- a) Diferent tracte segons la nacionalitat
- b) Diferent tracte segons l'estatus econòmic

- c) Diferent tracte segons l'aparença física o origen ètnic
- d) Diferent tracte segons si la persona va acompanyada o no d'una persona autòctona o professional d'alguna entitat social o administració
- e) Altres (especifica):

15. Com valoraries l'atenció rebuda per part dels serveis municipals en relació amb el procés d'empadronament? En el cas de ser persona, com valories l'atenció rebuda?

- a) Molt insatisfactòria
- b) Insatisfactòria
- c) Ni satisfactòria ni insatisfactòria
- d) Satisfactòria
- e) Molt satisfactòria

16. En cas de necessitar ajuda, qui acostuma a acompanyar en els tràmits d'empadronament les persones que ho necessiten? En el cas de ser una persona, qui et va acompanyar en el teu procés d'empadronament? (Pots seleccionar més d'una opció.)

- a) Administració pública (serveis socials)
- b) Entitats socials o ONG
- c) Familiars
- d) Persones concretes (amics, coneguts)
- e) Ningú
- f) Altres (especifica):

17. Has detectat irregularitats en el procés d'empadronament?

- a) Sí
- b) No
- c) No ho sé

18. En cas que hagis detectat irregularitats, quines han estat? (Pots seleccionar més d'una opció.)

- a) Sol·licitud de documents no necessaris
- b) Tracte discriminatori o racista
- c) Negativa a empadronar sense justificació clara
- d) Traves administratives que no es corresponen amb la normativa
- e) Demora de la resposta de més de tres mesos
- f) Altres (especifica):

19. Com va afectar la dificultat o la denegació de l'empadronament en l'accés a altres serveis? (Pots seleccionar més d'una opció.)

- a) Dificultats per accedir a serveis socials
- b) Dificultats per accedir a serveis sanitaris
- c) Dificultats per accedir a l'educació
- d) No va tenir cap impacte
- e) Altres (especifica):

20. En cas d'haver tingut problemes amb l'accés al padró o d'observar com algunes persones tenen problemes d'accés, quin impacte emocional o de salut mental va tenir la dificultat o denegació de l'empadronament? (Pots seleccionar més d'una opció.)

- a) Estrès i ansietat
- b) Sentiments d'inseguretat i vulnerabilitat
- c) Depressió o altres problemes de salut mental que comporten medicar-se
- d) Dificultats per dormir, per concentrar-se o canvis en l'estat d'ànim
- e) No va tenir impacte emocional
- f) Altres (especifica):

21. Creus que la dificultat d'accés al padró afecta la cohesió social al municipi?

- a) Sí, afecta negativament la cohesió social
- b) No, no afecta la cohesió social
- c) No ho sé

22. Quines repercussions creus que podria tenir que es mantingui una política de dificultats d'accés a l'empadronament? (Pots seleccionar més d'una opció.)

- a) Es produirà una sobrecàrrega dels serveis municipals
- b) Augmentaran les situacions d'exclusió social
- c) Augmentaran els fraus en l'empadronament
- d) Incrementaran les dificultats d'accés a drets bàsics (sanitat, educació, etc.)
- e) Es produirà una pèrdua de confiança en les institucions
- f) Impactarà negativament en els serveis que es poden oferir a la ciutadania
- g) Altres (especifica):

23. Les persones que acompanyes es plantegen o decideixen canviar de municipi per buscar un lloc on sigui més fàcil empadronar-se? En el cas de ser una persona, t'has plantejat o has decidit canviar de municipi per buscar un lloc on l'empadronament sigui més fàcil?

- a) Sí, es produeix un trasllat a un altre municipi o es traslladen a un altre municipi
- b) Sí, es planteja però no s'ha pogut realitzar
- c) No, no es considera el canvi de municipi
- d) No ho sé

24. En cas que t'hagis traslladat a un altre municipi, quina ha estat l'experiència amb l'empadronament en aquest nou municipi? En el cas de ser una entitat, quines experiències has observat?

[Resposta oberta]

25. Consideres que la percepció social sobre la immigració influeix en les dificultats per accedir al padró municipal?

- a) Gens d'acord
- b) Poc d'acord
- c) Ni d'acord ni en desacord
- d) Bastant d'acord
- e) Totalment d'acord

26. Creus que en el futur millorarà la situació d'accés al padró per a les persones que han tingut dificultats fins ara?

- a) Gens probable
- b) Poc probable
- c) Ni probable ni en improbable
- d) Bastant probable
- e) Molt probable

27. En la teva opinió, què es podria millorar en el procés d'empadronament?

[Resposta oberta]

28. Quines bones pràctiques has observat durant el procés d'empadronament que podrien servir com a model per a altres municipis?

[Resposta oberta]

Annex 3. Bones pràctiques en l'accés al padró a la demarcació de Girona

Aquest annex presenta un conjunt de bones pràctiques identificades durant el treball de camp i a partir del diagnòstic elaborat sobre l'accés al padró. Aquestes pràctiques han estat impulsades o implementades per diversos municipis i entitats amb l'objectiu de garantir l'accés al padró de les persones migrades, independentment de la seva situació. Les bones pràctiques recollides ofereixen exemples concrets arrelats a la realitat de la demarcació i reflecteixen la voluntat i la determinació d'alguns municipis per reduir barreres, sensibilitzar els tècnics de l'Administració pública i assegurar un tracte just i no discriminatori per a tothom. A continuació, es presenten algunes de les bones pràctiques que es duen a terme arreu de la demarcació.

- 1. Garantia d'accés als drets bàsics: targeta sanitària i educació.** En algunes comarques destaca la coordinació entre entitats, consell comarcal i centres d'atenció primària per tal d'oferir a les persones migrades que no tenen accés al padró la possibilitat d'obtenir la targeta sanitària com una forma de garantir l'accés més bàsic a la salut. Al mateix temps, en la majoria de comarques i municipis no es posen traves a les inscripcions de nens i nenes als centres d'educació obligatòria.
- 2. L'empadronament en domicili fictici per a persones en situació d'exclusió residencial.** En una gran part de municipis i de comarques s'aplica l'empadronament en domicili fictici en el cas de les persones que es troben en situació d'exclusió residencial. En aquest cas, els municipis utilitzen equipaments municipals o els serveis socials com a domicili fictici per empadronar les persones. Tanmateix, en alguns casos es detecta cert col·lapse i necessitat de redefinir i repensar les pràctiques que duen a terme els municipis en aquest sentit. Al mateix temps, moltes de les entitats acaben essent agents clau per a l'accés al padró, ja que permeten en alguns casos que les persones migrades s'empadronin a la seu de la seva entitat.
- 3. Facilitació del tràmit d'empadronament tant telemàtic com presencial.** Alguns municipis han implementat una sol·licitud telemàtica per agilitzar el procés d'empadronament i reduir el biaix o la manca d'informació que a vegades tenen les oficines del ciutadà. Això també permet reduir la càrrega administrativa i garantir el procediment. En aquest sentit, destaquen alguns municipis que al mateix temps garanteixen l'atenció presencial

conscients de la dificultat que tenen moltes persones per fer els tràmits telemàticament. Aquesta combinació de maneres possibles d'empadronar té avantatges, però cal posar atenció en no convertir els procediments en quelcom arbitrari.

4. **La Sindicatura de Greuges com a intermediària.** El síndic o la síndica és una figura clau que en l'estudi de camp es posa en valor com a figura que pot actuar com a intermediària i assegurar que els processos administratius no són discriminatoris i que compleixen la normativa. Al mateix temps, s'acaben convertint en una figura de consulta i de referència per als municipis.
5. **Taules de coordinació de padró.** En alguns municipis s'han impulsat taules de coordinació per tractar temes relacionats amb el padró, cosa que els permet no només ser més àgils, sinó establir consens i protocols orientats a facilitar l'accés al padró. Aquestes taules es veuen com una eina molt positiva, ja que davant la complexitat de les realitats de les persones en situació d'exclusió residencial poden permetre als municipis adaptar-se i garantir el compliment de la normativa, així com poden ser espais per resoldre o abordar les dificultats que es puguin detectar entre els diferents agents.
6. **Acompanyament, assessorament i formació.** Són múltiples els esforços per part de la Generalitat per ajudar els municipis a abordar les dificultats que es trobin, però també per treballar les dificultats d'accés al padró a la demarcació. Aquesta pràctica és valorada molt positivament per tots els agents, tot i que hi ha consens a admetre que a vegades no és del tot suficient. Així mateix, l'acompanyament, assessorament i formacions que es promouen des de les entitats socials es consideren clau per denunciar les situacions de traves i dificultats en l'accés al padró, però també per al treball que es realitza amb les persones. Moltes de les persones entrevistades admeten que sense el suport de les entitats els hauria estat molt difícil poder accedir no només al padró sinó també als serveis bàsics. Aquesta pràctica no només es considera com a rellevant, sinó que caldria veure com es poden establir canals de coordinació entre Administració i entitats per dissenyar i planificar polítiques de forma conjunta.
7. **Accions de sensibilització i formació a personal tècnic dels municipis.** Es realitzen formacions de forma continuada a tècnics municipals i a càrrecs polítics no només per sensibilitzar sinó també per recollir dificultats o

dubtes relacionats amb la normativa. Aquesta pràctica, tot i que la dinamitza la Generalitat, compta sovint amb el suport d'entitats o de persones expertes en el padró.

8. **Xarxa de suport mutu entre entitats.** La col·laboració que existeix entre entitats i alguns consells comarcals i municipis ajuda no només en l'acompanyament de les persones en l'accés al padró, sinó en un treball més integral que permet a les persones abordar les seves problemàtiques de forma conjunta. En alguns casos, es realitzen plans de treball conjunts i coordinacions que milloren no només la intervenció, sinó que esdevenen clau per abordar les dificultats concretes amb les quals es troben.

Coordinadora d'ONG Solidàries

Mestre Francesc Civil, 3, baixos

17005 Girona

Telèfon 972 21 99 16

www.solidaries.org

Segueix-nos!